



STAN SANITARNY POWIATU PROSZOWICKIEGO 2019



Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Proszowicach



SPIS TREŚCI

1	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU	5
2	OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ	6
2.1.	CHOROBY ZAKAŻNE	7
2.1.1.	<i>Choroby zakaźne przenoszone drogą pokarmową</i>	<i>9</i>
2.1.2	<i>Choroby zakaźne, którym zapobiega się poprzez szczepienia</i>	<i>10</i>
2.1.3	<i>Ostre infekcje dróg oddechowych, w tym grypa i infekcje grypopodobne</i>	<i>14</i>
2.1.4	<i>Choroby przenoszone przez wektory i inne choroby odzwierzęce</i>	<i>15</i>
2.1.5	<i>Gruźlica</i>	<i>16</i>
2.1.6	<i>Działania przeciwepidemiczne</i>	<i>17</i>
2.2	NADZÓR NAD SZCZEPIENIAMI OCHRONNYMI	18
3	NADZÓR SANITARNY NAD PODMIOTAMI LECZNICZYMI	20
4	NADZÓR SANITARNY NAD OBIEKTAMI ŻYWNOŚCIOWO - ŻYWIENIOWYMI	21
4.1	OGÓLNA OCENA OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	22
4.2	OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	23
4.3	WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI	24
4.4	OBOWIĄZEK REJESTRACJI DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ	25
5	NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY	28
5.1	WODA PITNA	29
5.2	ZAOPIATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ	30
5.3	PRZEKROCZENIA WSKAŹNIKÓW MIKROBIOLOGICZNYCH I PARAMETRÓW FIZYKOCHEMICZNY	31
6	NADZÓR NAD OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	32
6.1	GRUPY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	33
6.2	STAN SANITARNY OBIEKTÓW	34
6.3	KRYTA PŁYWALNIA - BASEN	34
7	WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	36
7.1	WARUNKI ŚRODOWISKA PRACY	37
7.2	ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRACY	38
7.3	CHOROBY ZAWODOWE	39
7.4	ŚRODKI ZASTĘPCZE	40
8	NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY	41
9	WARUNKI SANITARNE W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	44



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

9.1	STAN SANITARNO-TECHNICZNY OBIEKTÓW.....	45
10	ZDROWIE PUBLICZNE I PROMOCJA ZDROWIA	47
11	AKTUALIZACJA AKTÓW PRAWNYCH W 2019 ROKU	55
12	100 LECIE PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ	58



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Szanowni Państwo,

Przedstawiam kolejny Raport o stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej powiatu proszowickiego. Opracowanie zawiera zagregowane dane za 2019 rok, które w części odnoszą się do sytuacji epidemiologicznej w województwie małopolskim.

Niniejszy Raport przybliży Państwu działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w 2019 roku w zakresie promocji i ochrony zdrowia publicznego oraz bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Ponadto w Raporcie zawarto rozdział dotyczący zmian, które wprowadzone zostały w przepisach prawnych w 2019 roku.

Równocześnie przypominam, że Raport o stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej powiatu proszowickiego przygotowywany jest od 2014 roku a kolejne opracowania publikowane są na stronie psseproszowice.wsse.krakow.pl.

Gorąco zachęcam do lektury.

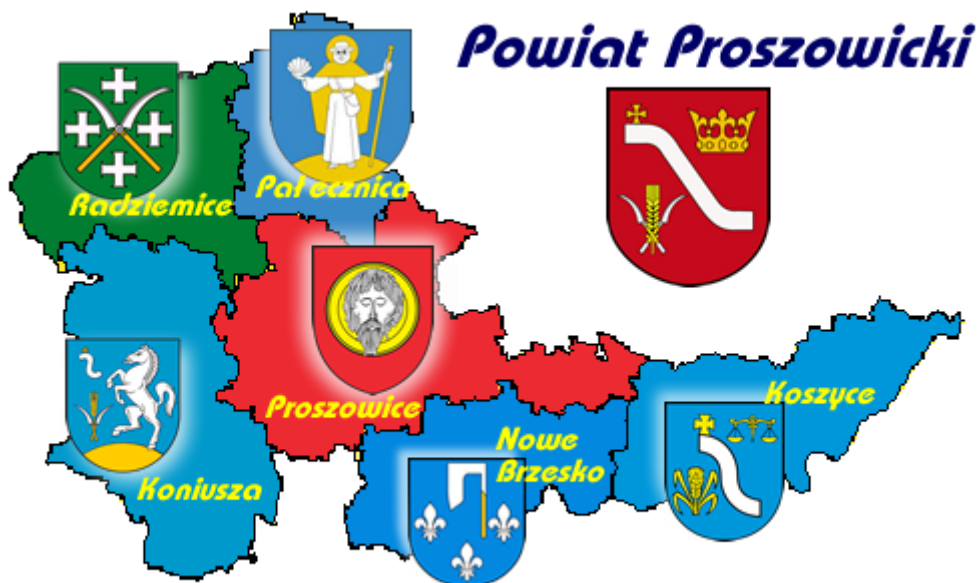
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Proszowicach

mgj inż. Katarzyna Bandola



ROZDZIAŁ 1

1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU



Powiat proszowicki zajmuje powierzchnię 414,6 km² i jest terenem typowo rolniczym. Tworzy go 6 gmin: w tym 3 gminy miejsko – wiejskie:

- gmina i miasto Proszowice – pow. 100 km²
- gmina i miasto Nowe Brzesko – pow. 54 km²
- gmina i miasto Koszyce – pow. 66 km²
- gmina Koniusza – pow. 88 km²
- gmina Radziemice – pow. 58 km²
- gmina Pałacznica – pow. 48 km².

Powiat proszowicki

Liczba mieszkańców powiatu 30 czerwca 2019r. wynosiła 43 367 osób (GUS: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/ludnosc-stan-i-struktura-w-przekroju-terytorialnym-30-06-2019,6,26.html>)



ROZDZIAŁ 2

2 OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ

- **Choroby zakaźne**
- **Nadzór nad szczepieniami ochronnymi**





Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

2.1. CHOROBY ZAKAŻNE

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych oceniana jest na podstawie zgłoszeń podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne i zakażenia raportowanych przez lekarzy, a także na podstawie zgłoszeń biologicznych czynników chorobotwórczych raportowanych przez kierowników laboratoriów mikrobiologicznych. Dane te są rejestrowane, analizowane i przekazywane do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie w postaci sprawozdań MZ-55, MZ-56, MZ-57 oraz MZ-58.

Do wyliczenia współczynników zapadalności przyjęto liczbę ludności w powiecie proszowickim (wg GUS) na dzień 30.06.2019 roku wynoszącą 43 367 osób oraz w województwie małopolskim 3 404 863 osoby.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie proszowickim w latach 2015-2019 wraz z wyliczeniem zapadalności dla powiatu i Małopolski na rok 2019 przedstawiają tabele 1 i 2.

Tabela 1. Wybrane choroby zakaźne w powiecie proszowickim w latach 2015-2019

jednostki chorobowe	liczba zachorowań				
	2015	2016	2017	2018	2019
wirusowe zapalenie wątroby typu B (ostre i przewlekłe)	1	0	1	0	2
wirusowe zapalenie wątroby typu A	0	0	4	0	0
zakażenia HCV	1	4	0	0	0
bakteryjne zatrucia pokarmowe ogółem	11	8	9	10	10
w tym: salmonelozowe	11	8	9	10	10
gronkowcowe	0	0	0	0	0
jadem kiełbasianym	0	0	0	0	0
inne określone i nieokreślone	0	0	0	0	0
lamblioza	0	0	0	0	0
wirusowe zakażenia jelitowe ogółem	30	61	45	61	80
w tym: rotawirusowe	20	42	32	27	49
norowirusowe	2	0	3	13	12
inne i nieokreślone	8	19	10	21	19
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	28	42	32	32	28
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	118	127	87	142	107
biegunki u dzieci do 2 lat ogółem	55	51	49	49	68
w tym: bakteryjne	0	0	0	0	0
wirusowe	12	18	18	18	35
o etiologii nieokreślonej	43	33	31	31	33
krztusiec	3	8	7	3	3
odra	0	0	0	0	3
świnka	0	3	3	2	2
różyczka	0	1	0	0	1
tężec	0	0	0	0	0
ostre porażenia wiotkie	0	0	0	0	0
ospa wietrzna	424	144	325	353	117



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

infekcje grypopodobne i grypa	26 476	27 669	26 516	25 739	23 718
zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych wirusowe	0	0	0	0	0
zapalenia mózgu wirusowe i nieokreślone	0	0	1	1	1
w tym: zapalenie mózgu odkleszczowe	0	0	0	0	0
inwazyjna choroba meningokokowa ogółem	0	0	0	0	0
w tym: - zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych		0		0	0
- posocznica		1		0	0
inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> ogółem	1	1	0	0	0
w tym: - zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu	0	0		0	0
- posocznica	0	1		0	0
inne bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	1	0	0	0	0
zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych nieokreślone	1	1	0	0	0
płonica	10	16	13	26	16
róża	12	9	6	17	19
borelioza	1	1	10	3	12
gruźlica	12	7	10	9	11
kiła	3	2	0	0	2
rzeżączka	0	0	1	1	1
narażenie na wściekliznę*	22	15	10	5	8

* pokąsania, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie

Tabela 2. Liczba zachorowań oraz zapadalność (na 100 tys. mieszkańców) na wybrane choroby zakaźne w powiecie proszowickim i w województwie małopolskim w 2019 r.

jednostki chorobowe	Województwo małopolskie		Powiat proszowicki	
	liczba zachorowań	zapadalność na 100 000	liczba zachorowań	zapadalność na 100 000
Ostre infekcje układu oddechowego w tym grypa - ogółem	477631	14027,9	23718	54691,36
Ospa wietrzna	17659	518,6	117	269,8
Różyczka	25	0,7	1	2,3
Płonica	2293	67,35	16	36,9
Borelioza	3300	96,9	12	27,7
Narażenie na wściekliznę**	1126	33,1	8	18,4
Salmonelozy	1148	33,7	10	23,1
WZW A	28	0,8	0	0
Róża	631	18,5	19	43,8
Świnka	130	3,8	2	4,6
Krztusiec	262	7,7	3	6,9

* pokąsania, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie



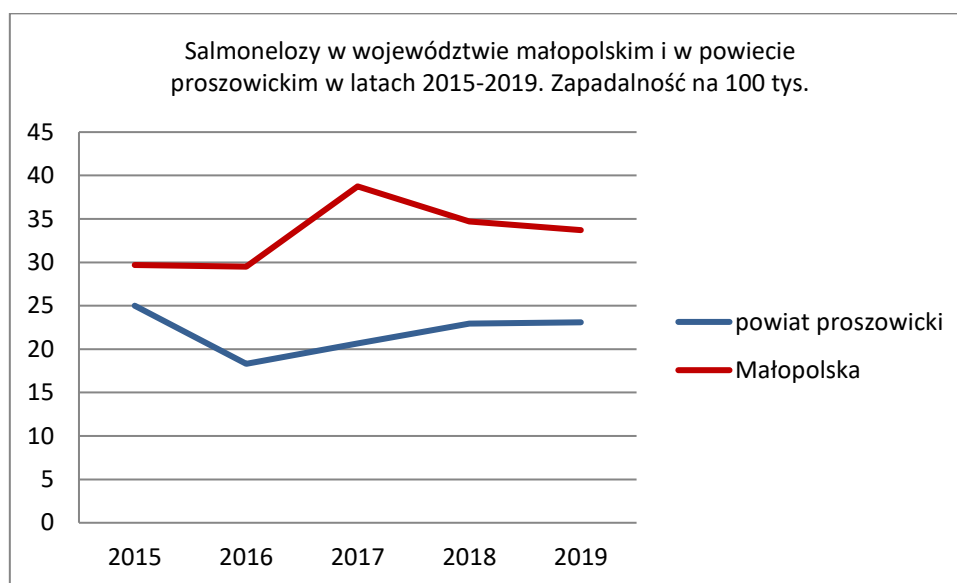
2.1.1. CHOROBY ZAKAŻNE PRZENOSZONE DROGĄ POKARMOWĄ

BAKTERYJNE I WIRUSOWE ZATRUCIA I ZAKAŻENIA POKARMOWE I JELITOWE

W 2019 roku na terenie powiatu proszowickiego odnotowano 10 przypadków bakteryjnych zatruc pokarmowych.

Liczba zarejestrowanych zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella* w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców wyniosła 23,1 i była zdecydowanie niższa od zanotowanej w Małopolsce (33,7).

Wykres 1. Salmonelozy w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim w latach 2015-2019



W powiecie proszowickim nie zarejestrowano zbiorowego zatrucia odzwierzęcymi pałeczkami *Salmonella*.

W 2019 r. zanotowano 10 przypadków zachorowań, wyizolowanym typem serologicznym była *Salmonella Enteritidis*.

Wg informacji zawartej w opracowaniu „Stan Sanitarny województwa małopolskiego w 2018 roku”:

Współczynnik zapadalności dotyczący zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella* wynosił w 2018 r. 34,72/100 tys. (2017 r. –38,13/100 tys.; 2016 r. –29,48/100 tys.; 2015 r. –29,10/100 tys.) i był na poziomie wyższym od notowanego w tym okresie w Polsce (25,15/100 tys.). W ciągu roku odnotowano również w woj. małopolskim 35 przypadków salmonellozy innej niż pokarmowa (posocznica –20, inne zakażenia pozajelitowe – 15)

Wysoki odsetek, tj. 64,80% (2017 r. –53,89%; 2016 r. –67,55%; 2015 r. –64,6%), osób hospitalizowanych z powodu salmonellozy świadczy o wykonywaniu badań diagnostycznych, w tym kierunku głównie u osób hospitalizowanych. Jednocześnie wskazuje na znaczne niedoszacowanie danych dotyczących salmonelloz. Nieżyty żołądkowo-jelitowe o lżejszym przebiegu, niewymagające hospitalizacji w większości nie są diagnozowane i takie przypadki zgłaszane są jako zatrucia o etiologii nieokreślonej albo w ogóle nie są zgłaszane. W ocenie rozpowszechnienia salmonelloz nie uwzględniono bezobjawowego nosicielstwa pałeczek *Salmonella* wykrywanego podczas badań dla celów sanitarno-epidemiologicznych oraz w trakcie dochodzeń epidemiologicznych w ogniskach zachorowania zbiorowego.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

W powiecie proszowickim na 10 zachorowań na salmonelozę 9 osób było hospitalizowanych.

Po kilkuletnim wzroście liczby przypadków biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w 2017 r. zanotowano gwałtowny spadek zachorowań. W 2015 roku stwierdzono – 118, w 2016 – 127, w 2017 r. – 87. W 2018 r. odnotowano 1,5-krotny wzrost zachorowań w porównaniu do roku ubiegłego – 142 zachorowania. W 2019 r. odnotowano niewielki spadek zachorowań na poziomie 107 biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych.

Zanotowano ponadto mniejszą liczbę zachorowań na bakteryjne zakażenie jelitowe (z 28 w 2015 roku, 42 w 2016 do 32 w 2017 r. i 2018 r. i 28 w 2019 r.). W 2019 roku zgłoszono znacznie więcej przypadków wirusowych zakażeń jelitowych – łącznie 80, w tym aż 49 o etiologii wirusowej – rotawirusowe (wzrost z 27 w 2018 r.).

W roku sprawozdawczym zgłoszono 68 zespołów biegunkowych u dzieci do lat 2.

OGNISKA CHORÓB PRZENOSZONYCH DROGĄ POKARMOWĄ

W 2019 r. na terenie powiatu proszowickiego nie zarejestrowano podobnie jak w roku poprzednim zbiorowego zatrucia i zakażenia pokarmowego.

2.1.2 CHOROBY ZAKAŹNE, KTÓRYM ZAPOBIEGA SIĘ POPRZEZ SZCZEPIENIA

KRZTUSIEC

Krztusiec to ostra choroba zakaźna wywołana przez pałeczkę krztuśca. Zakaźność jest wysoka, a ryzyko zachorowania zależy od bliskości i częstości kontaktu z chorym. W powiecie proszowickim w 2019 r. podobnie jak w 2018 r. zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na krztusiec. W 2017 roku zgłoszono ich 7. Roczna zapadalność na 100 tys. mieszkańców dla powiatu proszowickiego w 2019 r. wynosiła 6,9 a dla Małopolski 7,7.

ODRA

Odra jest wysoce zakaźną chorobą wirusową, która dotyka głównie dzieci. Wirus odry przenoszony jest drogą kropelkową z nosa, jamy ustnej lub gardła zakażonych osób, a także przez kontakt z zakaźnymi wydzielinami (np. wydzielina z dróg oddechowych). Jedynym źródłem zakażenia jest chory człowiek. Wirus bardzo łatwo szerzy się wśród niezaszczepionych osób, dlatego wprowadzenie w 1975 r. szczepień przeciwko odrze, spowodowało znaczny spadek zachorowań na tę chorobę.

Epidemiczny wzrost zachorowań w 2018 i 2019 r. wystąpił po blisko 10-letnim okresie, w którym choroba była bardzo dobrze kontrolowana i bliska eliminacji. Wzrost zachorowań na odrę związany jest z systematycznie obniżającym się odsetkiem zaszczepionych dwoma dawkami szczepionki MMR przeciw odrze, śwince i różyczce. Wzrostowi temu można by zapobiec gdyby udało się utrzymać wysoki, ponad 95% odsetek osób zaszczepionych dwoma dawkami szczepionki MMR. Niestety, stan zaszczepienia przeciw odrze systematycznie spada od blisko 10 lat, na co duży wpływ ma dezinformacja w mediach społecznościowych. Według najnowszych szacunków Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) i amerykańskiego Centrum Kontroli i Prewencji Chorób (CDC) w 2018 roku z powodu odry na świecie zmarło ponad 140 000 osób. Większość zgonów dotyczyła dzieci poniżej 5 roku życia.

W 2019 r. na terenie Unii Europejskiej (UE) najwięcej przypadków zachorowań na odrę zarejestrowano w Rumunii (ponad 5 tys. przypadków), Francji (około 3 tys.), we Włoszech (około 2,5 tys.), Grecji (ponad 2 tys.).

W 2019 r. na terenie UE odnotowano także 35 zgonów z powodu odry.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

W krajach spoza UE najczęściej zachorowań odnotowuje: Ukraina - w 2018 r. odnotowano ponad 54 tys. zachorowań, Serbia (5 783), Rosja (ponad 3 tys.), Gruzja (1 400), Izrael (2 300), Białoruś (254).

W innych regionach świata również stwierdzano zachorowania. Na Madagaskarze stwierdzono 19 539 zachorowań, odnotowano ognisko odry na Mauritiusie (1 344 zachorowania oraz w Tajlandii (ponad 17 tys.). W regionie Ameryk potwierdzone przypadki i ogniska zachorowań na odrę wystąpiły w: Brazylii (2 801), Wenezueli (5 525), Kolumbii, Meksyku, Ekwadorze, Gwatemali, Argentynie, Peru, Antigua i Barbuda, Kanadzie i Stanach Zjednoczonych.

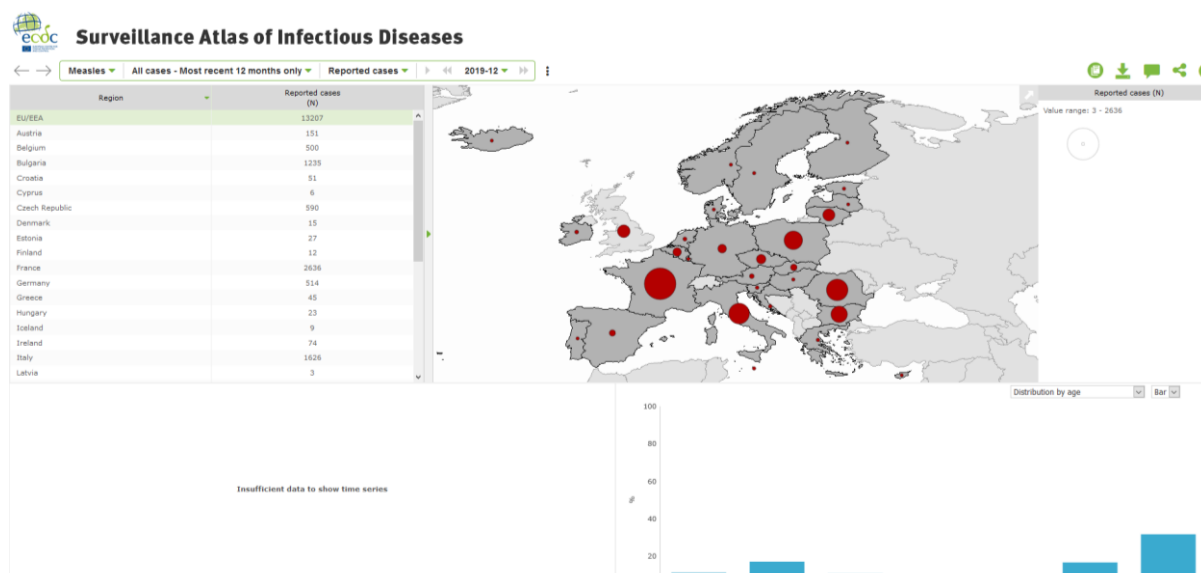
W Polsce liczba zachorowań była ponad 4-krotnie wyższa w porównaniu do poprzedniego roku. W 2018 stwierdzono 359 przypadki, w 2019 było ich już 1 492.

W Małopolsce w 2019 r. stwierdzono 174 przypadki zachorowań na odrę w tym: 24 przypadki możliwe, 10 przypadków prawdopodobnych i 140 przypadków potwierdzonych (wg Definicji przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. W 2019 r. w powiecie proszowickim stwierdzono 3 przypadki zachorowania na odrę.

Biorąc pod uwagę obecną sytuację epidemiologiczną odry w krajach UE/Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), niepokojącą tendencją uchylania się od szczepień oraz fakt, że poziom zaszczepienia populacji jest nieoptymalny, istnieje wysokie ryzyko ciągłej transmisji wirusa odry w związku z ruchem ludności między państwami członkowskimi UE/EOG i państwami trzecimi.

Szczepienia dają 98-99% gwarancji na uodpornienie się organizmu przeciwko wirusom odry.

Odra jest chorobą objętą przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) programem eliminacji, zgodnie z którym wymagane jest utrzymywanie wysokiego poziomu zaszczepienia oraz wykonywanie u osób podejrzanych o zachorowanie badań w kierunku obecności przeciwciał przeciwodowych w klasie IgM.



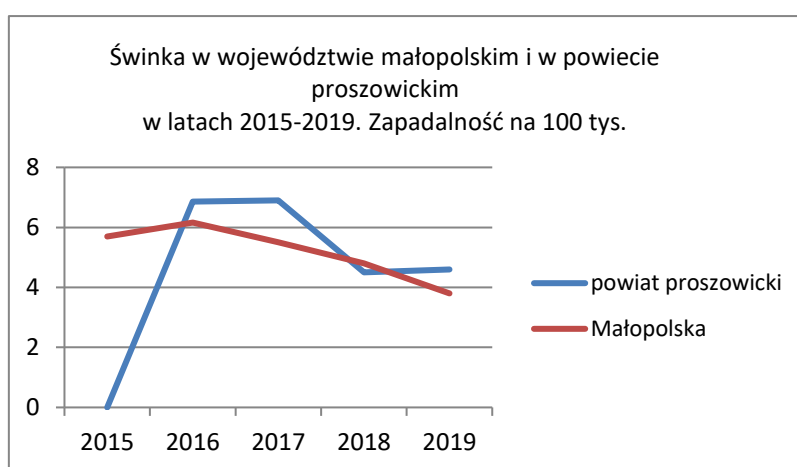
<http://atlas.ecdc.europa.eu/public/index.aspx?Dataset=27&HealthTopic=35&GeoResolution=2&TimeResolution=Month&FixDataset=1>



ŚWINKA

W 2019 roku podobnie jak w roku ubiegłym w powiecie proszowickim stwierdzono 2 zachorowania na świnkę u osób w wieku 4 i 46 lat.

Wykres 2. Zapadalność na świnkę w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim w latach 2015–2019 (na 100 tys. mieszkańców)



RÓŻYCZKA

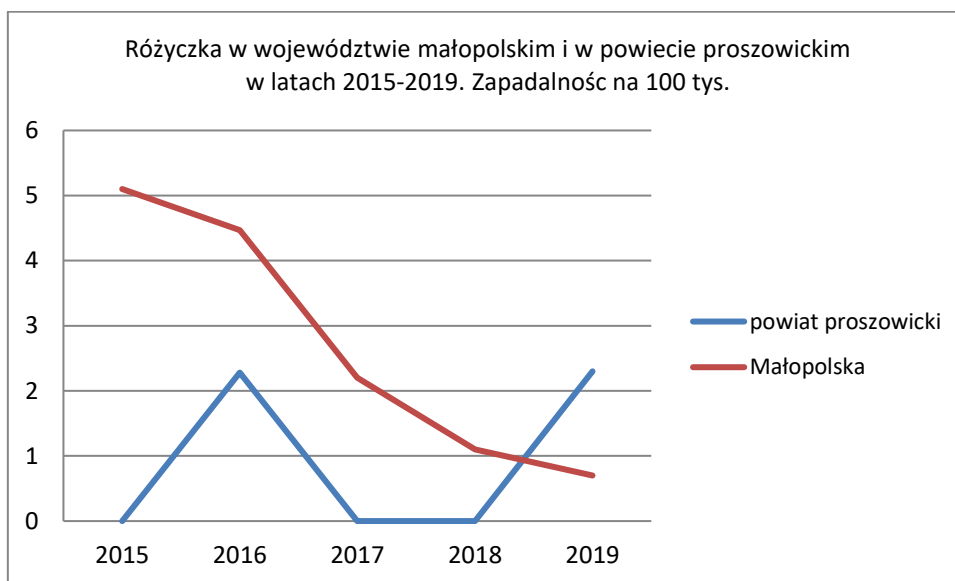
Różyczka to choroba zakaźna wywoływana przez wirusa atakującego drogi oddechowe. Okres inkubacji choroby to około 3 tygodnie. W tym czasie wirus rozprzestrzenia się w węzłach chłonnych. Przebycie różyczki zapewnia odporność do końca życia! Różyczka w ciąży może być groźna dla płodu. Wszystkie kobiety, które nie przeszły różyczki powinny zaszczepić się na nią przed zajściem w ciążę. Objawy: nieznaczna gorączka, wysypka w postaci drobnych rozsianych plamek na ciele. Nie ma swoistego leczenia choroby. Chory powinien pozostać w domu podczas choroby i tydzień po ustąpieniu wysypki. Kobiety w ciąży, które miały kontakt z chorym dzieckiem powinny niezwłocznie zgłosić się do lekarza. Ryzyko wad wrodzonych po zarażeniu się różyczką w pierwszym trymestrze ciąży może powodować nieodwracalne wady wrodzone płodu. Po 20 tygodniu ciąży ryzyko wystąpienia wad wrodzonych spada do zera.

Po epidemicznym wzroście zachorowań na różyczkę, który nastąpił w 2013 roku, w roku 2018 w powiecie proszowickim nie stwierdzono zachorowań, natomiast w 2019 r. odnotowano 1 niepotwierdzone badaniami zachorowanie na różyczkę. W Małopolsce zapadalność spadła do 0,7 na 100 tys. mieszkańców.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

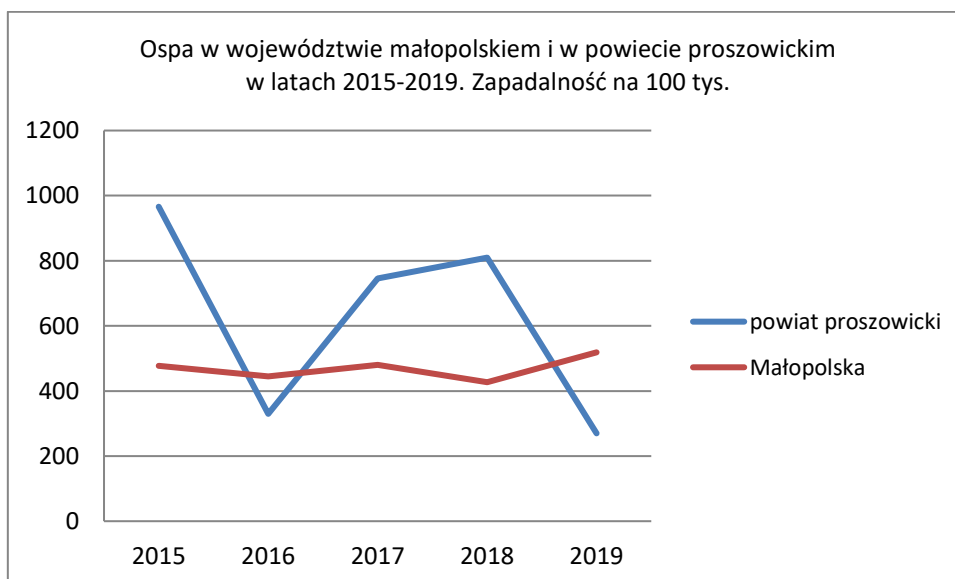
Wykres 3. Zapadalność na różyczkę w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim w latach 2015–2019 (na 100 tys. mieszkańców)



OSPA WIETRZNA

W 2019 roku nastąpił trzykrotny spadek liczby zachorowań na ospę wietrzną. Z 353 przypadków w 2018 r. do 117 przypadków w 2019 r. Zanotowano prawie dwukrotnie niższą zapadalność w powiecie proszowickim niż w województwie małopolskim.

Wykres 4. Zapadalność na ospę wietrzną w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim w latach 2015–2019 (na 100 tys. mieszkańców)





Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

W 2019 roku w powiecie proszowickim zachorowało 60 mężczyzn i 57 kobiet. Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie dzieci w wieku 5-9 lat. Najstarsza osoba jaka zachorowała mieściła się w przedziale wieku 45-49 lata. Na 117 przypadków zachorowań, 107 dotyczyło osób nieszczepionych. 9 osób nie dysponowało wiedzą w zakresie swojej historii szczepień, jedna poddała się immunizacji 1 dawką szczepionki.

BŁONICA I POLIOMYELITIS

W roku 2019 r. nie stwierdzono przypadków zachorowania na błonicę i poliomyelitis.

Zgodnie z programem WHO dotyczącym eradykacji poliomyelitis, nadzorowi epidemiologicznemu podlegają zachorowania z objawami ostrych porażenia wiotkich u dzieci do lat 15. Według założeń programu występują one w tej grupie wiekowej z częstością około 1 przypadku na 100 tys. dzieci na rok. WHO zaleciło zgłaszanie ostrych porażenia wiotkich jako wskaźnika czułości nadzoru nastawionego na wyszukiwanie przypadków poliomyelitis w okresie działań zmierzających do eradykacji (wykorzenia) tej choroby.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach prowadzą w tym zakresie monitoring czynny. W 2019 r. na terenie powiatu proszowickiego nie stwierdzono porażenia wiotkich.

Zgodnie ze strategią Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zawartą w dokumencie Endgame Strategic Plan 2013 - 2018, do końca 2018 roku przewidziana jest eradykacja zachorowań na poliomyelitis. W maju 2015 roku przyjęto Rezolucję 68 Światowego Zgromadzenia Zdrowia w sprawie poliomyelitis, której jednym z najistotniejszych elementów jest wezwanie krajów członkowskich WHO do wycofania z użytku trójwalentnej żywej szczepionki doustnej przeciw poliomyelitis tOPV i zastąpienie jej szczepionką dwuwalentną bOPV lub rezygnacja ze szczepień szczepionką żywą na rzecz szczepionki inaktywowanej IPV, co stanowi jeden z elementów programu eradykacji poliomyelitis. W związku z tym wskazane jest jednoczesne zaprzestanie stosowania przeprowadzania szczepień atenuowanym szczepem wirusa polio typu 2 i nie wprowadzanie go do środowiska.

W Polsce w trakcie 2016 roku zaprzestano szczepień szczepionką żywą. Od 1 kwietnia 2016 roku szczepienia przeciwko poliomyelitis wykonywane są wyłącznie z użyciem szczepionki inaktywowanej IPV poliwalentnej (1,2,3 typ wirusa).

Zgodnie z danymi Global Polio Eradication Initiative liczba przypadków polio wywołanych dzikim szczepem wirusa wzrosła w 2019 roku do 100. Wszystkie zachorowania dotyczą wirusa polio typ 1 (WP1). Zachorowania występują w 2 krajach:

- Afganistanie – 20 zachorowań
- Pakistanie – 80 zachorowań.

W 2018 roku odnotowano 33 zachorowania dzikim szczepem polio typ 1:

- w Afganistanie – 21 zachorowań
- w Pakistanie – 80 zachorowań.

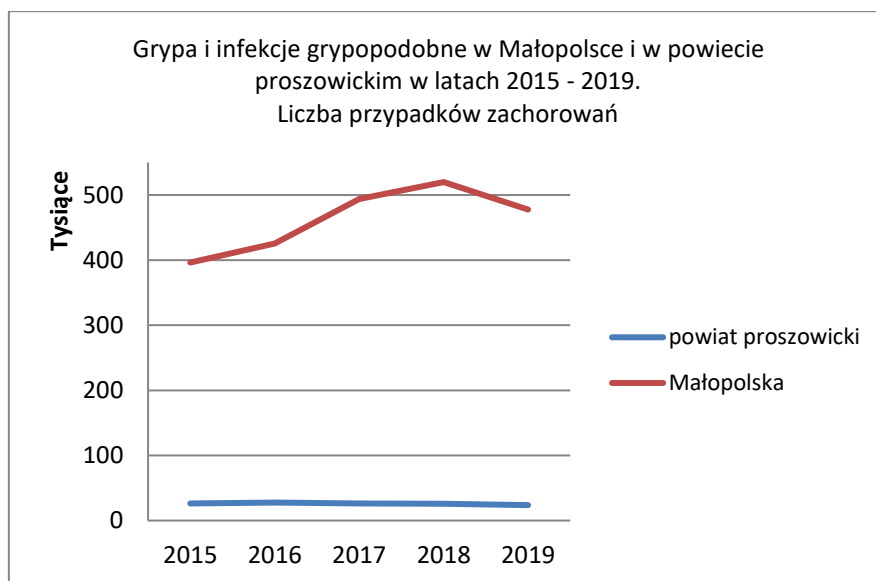
Dotychczas WHO potwierdziła eradykację dwóch z trzech dzikich typów wirusa polio. Obecnie wszystkie działania skupią się na ostatnim etapie – eradykacji ostatniego dzikiego typu wirusa polio, który pozostał na świecie - wirusa typ 1.



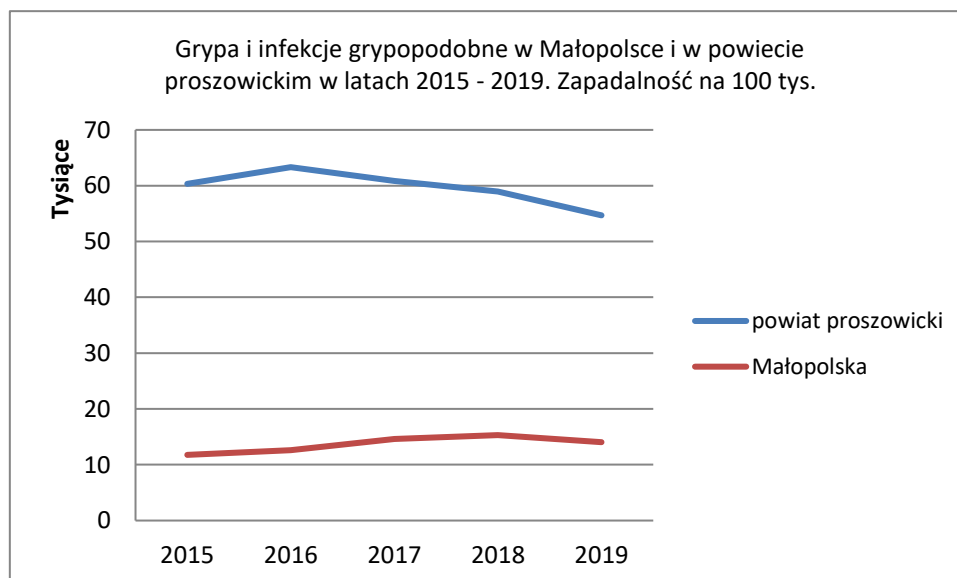
2.1.3 OSTRE INFЕКCJE DRÓG ODDECHOWYCH, W TYM GRYPA I INFЕКCJE GRYPOPODOBNE

Grypa jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego. W 2019 roku współczynnik zapadalności na grypę w powiecie proszowickim uzyskany na podstawie przekazanych przez podmioty lecznicze sprawozdania o zachorowaniach i podejrzeniach na grypę MZ-55 wyniósł 59018,1 (23 718 zachorowań). Podane dane są niedoszacowane, ponieważ duża część pacjentów pozostaje w domu nie zgłaszając się na konsultację do lekarza.

Wykres 5. Liczba zgłoszonych zachorowań dotyczących infekcji dróg oddechowych (w tym grypa i infekcje grypopodobne) w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim za lata 2015–2019



Wykres 6. Zapadalność na grypę i infekcje grypopodobne w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim za lata 2015–2019





Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

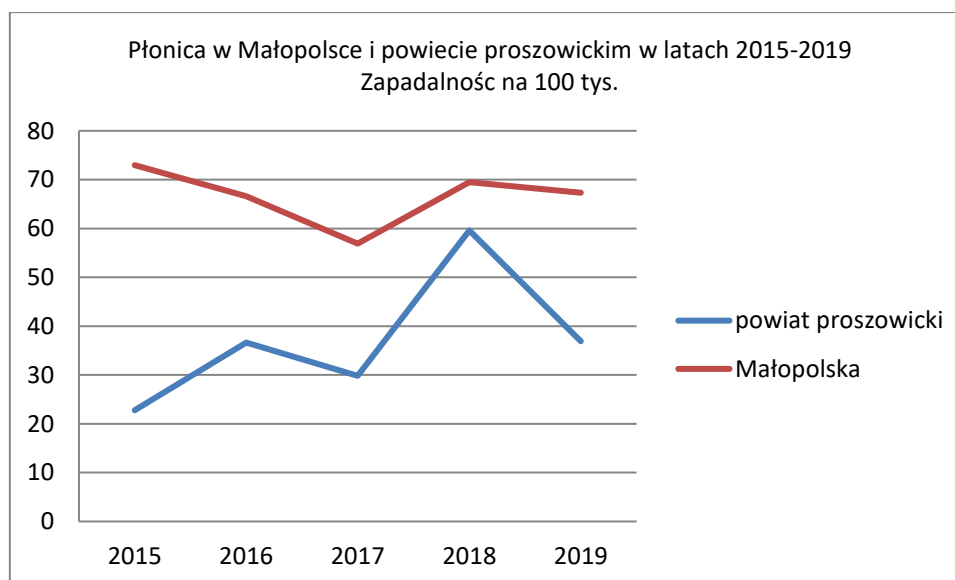
Wśród chorych 41 osób wymagało hospitalizacji. Główną przyczyną skierowania do szpitala były powikłania ze strony układu oddechowego. U jednej osoby odnotowano powikłanie ze strony układu krążenia, a u drugiej z powodu innej przyczyny zdrowotnej. Nie zanotowano zgonu. Najwięcej przypadków zachorowań (10 016) odnotowano wśród osób w wieku 15 do 64 lat.

W 2019 roku zaszczepiło się przeciwko grypie 1 219 osób, co stanowi 2,8% populacji powiatu proszowickiego. Wskaźnik ten wciąż utrzymuje się na niezadawalająco niskim poziomie.

PŁONICA

W 2019 roku nastąpił spadek liczby zarejestrowanych przypadków zachorowań na pługonice z 26 przypadków zarejestrowanych w 2018 r. do 16 przypadków w 2019 r. Zapadalność w powiecie proszowickim jest wyższa od wyliczonej dla województwa małopolskiego.

Wykres 7. Zapadalność na pługonice w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim w latach 2015–2019 (na 100 tys. mieszkańców)



2.1.4 CHOROBY PRZENOSZONE PRZEZ WEKTORY I INNE CHOROBY ODZWIERZĘCE

WŚCIEKLIZNA I PRZYPADKI POKĄSAŃ PRZEZ ZWIERZĘTA

W przypadku wścieklizny zapobieganie zachorowaniom wymaga współdziałania pracowników podmiotów leczniczych, Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej. Dzięki masowym szczepieniom zwierząt, a także szybkiemu wdrożeniu szczepień przeciw wściekliznie u osób pokąsanych przez nieznanne zwierzę na terenie powiatu proszowickiego od kilku lat nie odnotowano zachorowania człowieka na wściekliznę. W roku 2019 zarejestrowano 27 przypadków pokąsań przez zwierzęta, głównie przez psy i koty. Szczepieniom przeciw wściekliznie poddano 8 osób (w 2018 roku szczepieniami objęto 5 osób). Osoby te zostały skierowane do Punktu Szczepień p/wściekliznie, gdzie lekarz podjął decyzję o konieczności zaszczepienia.

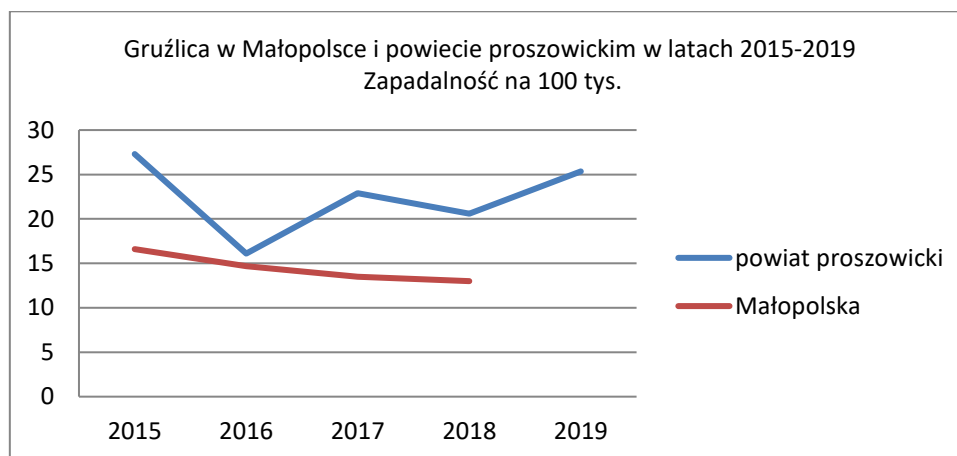


2.1.5 GRUŻLICA

Gruźlica jest chorobą zakaźną ludzi i zwierząt występującą na całym świecie. Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za zachorowania są prątki gruźlicy (*Mycobacterium tuberculosis*). Gruźlica najczęściej przybiera postać płucną (gruźlica płuc), lecz również może atakować inne narządy. Chorzy na gruźlicę podlegają ustawowemu obowiązkowi leczenia, a osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie dodatkowo obowiązkowej hospitalizacji. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach prowadzi nadzór nad chorymi i osobami z ich najbliższego otoczenia. W roku 2019 na terenie powiatu proszowickiego zarejestrowano 11 przypadków zachorowań na gruźlicę, czyli o 2 przypadki więcej niż w roku poprzednim. Zgłoszonych przypadków wśród mężczyzn jest więcej (9 przypadków) niż wśród kobiet (2 przypadki). W 2019 roku odnotowano 1 zgon z powodu gruźlicy. Zdecydowana większość przypadków gruźlicy jest zlokalizowana w płucach.

Zapadalność w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w 2019 roku wyniosła 25,3 (w 2018 r.- 24,6; w 2017 r. – 22,9; w 2016 r. – 16,1; w 2015 r. – 29,6;).

Wykres 8. Zapadalność na gruźlicę w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim za lata 2015–2019*



*Brak danych za 2019 rok z terenu Małopolski

Tabela 3. Liczba przypadków zachorowań na gruźlicę w roku 2019 z podziałem na grupy wiekowe

Liczba przypadków zachorowań	Przedział wiekowy					Płeć chorego <u>kobieta</u>	Płeć chorego <u>mężczyzna</u>	Liczba zgonów z powodu gruźlicy	
	0-14	15-19	20-44	45-64	65 i więcej			K	M
11	0	0	1	7	3	2	9	0	1



2.1.6 DZIAŁANIA PRZECIWEPIDEMICZNE

Obowiązująca w 2019 roku Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o *zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1239 z późn. zm.) określa szczegółowo tryb postępowania w przypadku podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej oraz w przypadku stwierdzenia zgonu z powodu choroby zakaźnej. Obowiązek niezwłocznego zgłoszenia przez lekarza lub felczera, który podejrzewa lub rozpoznaje zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej, powinien zostać dopełniony **niezwłocznie nie później niż w ciągu 24 godzin** od momentu rozpoznania lub powzięcia podejrzenia zakażenia, choroby zakaźnej lub zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej. Zgłoszenie należy przekazać **państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu** lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu **właściwemu dla miejsca rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej lub zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej**. Ustawa obowiązuje również **diagnostów laboratoryjnych lub inne osoby uprawnione do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej**, w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania w kierunku biologicznego czynnika chorobotwórczego do zgłoszenia tego faktu właściwemu **państwowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu dla siedziby laboratorium**, w którym wykonano badanie. Zgłoszenia dokonuje się **niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin od chwili uzyskania wyniku**.

Współpraca Państwowej Inspekcji Sanitarnej w tym zakresie z lekarzami i diagnostami jest niezbędna, aby organy Inspekcji mogły na bieżąco analizować sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu i skutecznie przeciwdziałać zachorowaniom. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i szczebla wojewódzkiego, jednostkami nadrzędnymi i innymi powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi pozwala na sprawne przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych i rozwiązywać występujące problemy.



2.2 NADZÓR NAD SZCZEPIENIAMI OCHRONNYMI

Nadzór nad szczepieniami ochronnymi w 2019 r. prowadzony był w stosunku do 9 665 dzieci i młodzieży w rocznikach od 2001 do 2019.

W 2019 roku w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach rozdysponowali 7 866 preparatów szczepionkowych. Odbiorcami szczepionek były podmioty lecznicze posiadające punkty szczepień oraz SP ZOZ w Proszowicach. W roku 2019 na terenie powiatu proszowickiego nie zarejestrowano niepożądanych odczynów poszczepiennych. W 2019 roku 14 osób (rodzice) – 11 dzieci uchylało się od wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych, z czego 5 dzieci zostało zaszczepionych p/chorobom zakaźnym zgodnie z PSO przed końcem 2019 r. łącznie do końca 2019 r. na terenie powiatu proszowickiego uchylało się od obowiązku szczepień ochronnych 45 osób (rodzice) – 26 dzieci nie zaszczepiono. Do 2019 r. po wdrożeniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Proszowicach działań interwencyjnych wobec osób uchylających się zaszczepiono w sumie 14 dzieci.

Tabela 4. Realizacja szczepień obowiązkowych w powiecie proszowickim w roku 2019 dla grup wiekowych objętych obowiązkiem szczepień

Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wskaźnik %
2019	GRUŻLICA	99,0
	WZW B	93,3
	Błonica-Tężec-Krztusiec	57,8
	POLIO	56,6
	<i>Haemophilus influenzae</i> typu b	56,3
	<i>Streptococcus pneumoniae</i>	58,3
2018	Odra, świnka, różyczka	87,2
	Błonica-Tężec-Krztusiec	99,3
	POLIO	98,2
	<i>Haemophilus influenzae</i> typu b	99,3
	<i>Streptococcus pneumoniae</i>	95,8
	GRUŻLICA	98,5
2014	Błonica-Tężec-Krztusiec	99,8
	POLIO	99,8
	<i>Haemophilus influenzae</i> typu b	99,8
	Odra-Świnka-Różyczka	99,6
2010	Odra-Świnka-Różyczka	100
2006	Błonica-Tężec-Krztusiec	100
2001	Błonica-Tężec	100

W tabeli nr 5 przedstawiono liczbę osób zaszczepionych w ramach szczepień zalecanych.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Tabela 5. Realizacja szczepień zalecanych w powiecie proszowickim w roku 2019

	Szczepienia przeciwko:	Liczba osób zaszczepionych
1.	Ospa wietrzna	75
2.	Kleszczowe zapalenie mózgu	56
3.	Grypa	1219
4.	Zakażenia <i>Neisseria meningitidis</i>	111
5.	Zakażenia <i>Streptococcus pneumoniae</i>	66
6.	Biegunka rotawirusowa	292
7.	Wścieklizna	8
8.	Tężec	1194
9.	Zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego	9



ROZDZIAŁ 3

3 NADZÓR SANITARNY NAD PODMIOTAMI LECZNICZYMI

W ramach działań podejmowanych w 2019 roku przez Państwową Inspekcję Sanitarną w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych i zakażeń prowadzono bieżący nadzór sanitarny nad podmiotami leczniczymi. Pod nadzorem pionu epidemiologii Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu proszowickiego znajdowało się 69 podmiotów.

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Proszowicach, ul. Kopernika 13, 13-100 Proszowice wraz z jednostkami funkcjonalnymi zlokalizowanymi na terenie powiatu proszowickiego i krakowskiego pozostają pod nadzorem Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krakowie.

Tabela 6. Liczba podmiotów nadzorowanych i skontrolowanych w 2019 roku

Kategorie podmiotów objętych nadzorem	Liczba podmiotów leczniczych w ewidencji	Liczba podmiotów skontrolowanych
Zakłady opiekuńczo-lecznicze i Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	1	1
Przychodnie i ośrodki zdrowia	18	17
Niezabiegowe praktyki lekarskie	24	8
Zabiegowe praktyki lekarskie	4	3
Indywidualne praktyki lekarzy dentyistów	11	7
Rehabilitacja (poza oddziałami szpitalnymi)	2	1
Praktyki pielęgniarek i położnych	5	4
Punkty szczepień	18	18
Stacja dializ	1	1

Nadzór w podmiotach leczniczych na terenie powiatu proszowickiego prowadzony był w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia opieki zdrowotnej. W 2019 roku wydano 2 decyzje merytorycznych.

W 2019 na terenie powiatu proszowickiego rozpoczęły działalność leczniczą 4 nowe podmioty lecznicze.



ROZDZIAŁ 4

4 NADZÓR SANITARNY NAD OBIEKTAMI ŻYWNOŚCIOWO - ŻYWIENIOWYMI

- **Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia**
- **Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością**
- **Współpraca z innymi instytucjami**
- **Obowiązek rejestracji działalności rolniczej**





4.1 OGÓLNA OCENA OBIEKTÓW ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna działająca na terenie powiatu proszowickiego w 2019 roku obejmowała nadzorem 2319 zakłady żywności i żywienia, o 53 więcej niż w roku ubiegłym. Łącznie przeprowadzono 447 kontroli sanitarnych. Wydano 20 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, w tym 4 decyzje zakazujące wprowadzenie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia.

Tabela 7. Podstawowe wskaźniki działalności nadzorowanej w powiecie proszowickim w roku 2019

Rodzaj danych	2019
Liczba obiektów wg. ewidencji	2319
% obiektów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP	53,13
% obiektów z wdrożonym systemem HACCP	13,07
Liczba obiektów ocenionych	239
Liczba kontroli	447
Wskaźnik częstotliwości	0,2
Liczba decyzji	20
Liczba decyzji zakazujących wprowadzenie do obrotu	4
Liczba mandatów	25
Wysokość średniego mandatu (zł)	180
Liczba wniosków do sądu	0
Liczba wniosków o nałożenie kar pieniężnych	2
Liczba pobranych próbek żywności i przedmiotów użytku	111
Odsetek próbek kwestionowanych	0,9

Tabela 8. Liczba obiektów żywnościowo-żywnościowych nadzorowanych oraz liczba obiektów skontrolowanych w 2019 roku.

Obiekt	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych
Sklepy spożywcze	158	101
Inne obiekty obrotu żywnością	39	6
Obiekty ruchome i tymczasowe	54	16
Kioski	11	1
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	51	19
Magazyny hurtowe	23	17
Wytwórnie lodów	3	1
Ciastkarnie	1	0



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Automaty	6	2
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	5	3
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	38	12
Środki transportu	40	13
Inne wytwórnie żywności	1880	131

W 2019 r. w nadzorze bieżącym wzmożono nadzór nad:

- owocami i warzywami importowanymi z państw trzecich, w szczególności w zakresie pozostałości pestycydów;
- sprzedażą mięsa oraz gospodarką odpadami gastronomicznymi w zakładach zbiorowego żywienia związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń.

4.2 OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

W roku 2019, zgodnie z Planem Poboru Próbek i Badania Żywności w Ramach Urzędowej Kontroli i Monitoringu pobrano 96 próbek żywności i zbadano je w kierunku:

- mikrobiologia 30;
- pozostałości pestycydów 15;
- azotany 5;
- metale szkodliwe dla zdrowia 22;
- oleje mineralne 1;
- radiologia 2;
- organoleptyka (szkodniki, pleśń) 13;
- antybiotykooporność 1;
- Kwas eurykowy 1;
- jod w soli 2;
- mikotoksyny 1;
- WWA 3.

Ponadto pobrano 1 próbkę trawy z gospodarstwa rolnego do badań radiologicznych tj. pomiar zawartości izotopu promieniotwórczego Cs-137.

Pobrano również 12 próbek kosmetyków w ramach planu poboru próbek kosmetyków do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych.

Dwie próbki żywności tj. pieczywo oraz majonez zostały przyniesione do siedziby Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach i po przekazaniu do laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie zostały zbadane w ramach rozpatrywania złożonych wniosków.

Postępowanie ze środkami spożywczymi o niewłaściwej jakości zdrowotnej

W nadzorowanych obiektach pobrano łącznie 96 próbek żywności do badań laboratoryjnych. Jedna próbka została zakwestionowana z uwagi na przekroczenia pozostałości pestycydu pn. dimetoatu w kapuście pekińskiej. Badania laboratoryjne zostały przeprowadzone w Pracowni Badania Pozostałości Pestycydów w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie. Wynik badania dimetoatu w próbce wyniósł $0,044 \pm 0,022$ mg/kg, natomiast w próbce powtórzonej $0,045 \pm 0,023$ mg/kg.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Sprawa została zgłoszona do systemu RASFF. Po przeprowadzonej ocenie ryzyka, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny poinformował, że zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1090 z dnia 26 czerwca 2019 r. zdecydowano o nieodnowieniu zatwierdzenia dimetoatu do stosowania jako substancji czynnej środków ochrony roślin. Państwa członkowskie są zobligowane do wycofania zezwoleń na środki ochrony roślin zawierające dimetoat najpóźniej do 17 stycznia 2020 r. Dodatkowy okres na zużycie zapasów upływa najpóźniej dnia 17 lipca 2020 r. Ze względu na brak możliwości ustalenia toksykologicznych wartości odniesienia dla dimetoatu oraz biorąc pod uwagę dane dotyczące toksyczności tej substancji czynnej należy uznać, że każdy poziom przekraczający ustaloną wartość NDP może potencjalnie stwarzać zagrożenie dla zdrowia konsumenta.

W powyższej sprawie zostało wydane postanowienie o zabezpieczeniu środka spożywczego tj. kapusty pekińskiej w ilości 750 kg a ostatecznie Właściciel gospodarstwa przedłożył oświadczenie dot. zniszczenia kapusty pekińskiej w której stwierdzono przekroczenie pestycydu.

Tabela 9. Liczba próbek zbadanych w grupach produktów w roku 2019

Grupa produktów	Liczba próbek zbadanych
Mięso, podroby i przetwory mięsne	8
Mleko i przetwory mleczne	8
Wędliny drobiowe	6
Ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne	2
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	10
Warzywa (w tym strączkowe)	30
Owoce	3
Ryby, owoce morza i ich przetwory	3
Tłuszcze	1
Inne wyroby garmazeryjne i kulinarne w tym produkty gotowe do spożycia po podgrzaniu	5
Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	15
Trawa	1
Kosmetyki	12
Kawa, herbata, kakao, herb. owocowe i ziołowe	1
Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	2
Sól spożywcza i jej zamienniki	2
Razem	109

4.3 WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

W 2019 roku przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną kompleksową wspólnie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Proszowicach w hurtowni zlokalizowanej na terenie powiatu proszowickiego. W zakładzie prowadzona jest działalność żywieniowo - żywnościowa w zakresie sprzedaży środków spożywczych m.in. wędlin i mięsa w opakowaniach jednostkowych. Kontroli dokonano w zakresie stanu sanitarno-technicznego oraz przestrzegania procedur higieniczno-sanitarnych.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Ponadto w 2019 r. przeprowadzono wspólnie dwa szkolenia dedykowane dla rolników.

Tematyka szkoleń obejmowała:

- warunki weterynaryjne przy prowadzeniu rolniczego handlu detalicznego oraz sprzedaży bezpośredniej produktów pochodzenia zwierzęcego oraz aktualizacja sytuacji epizootycznej ASF, HPAI a także zmiany w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt.
- rejestrację: działalności rolniczej, Rolniczego Handlu Detalicznego, kuchni domowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W obydwu szkoleniach wzięło udział po 17 osób (łącznie 34 osoby).

Ponadto uaktualniono listy zakładów produkujących lub przechowujących środki spożywcze, nadzorowanych wspólnie przez Inspekcję Weterynaryjną i Państwową Inspekcję Sanitarną w powiecie proszowickim.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Proszowicach sprawuje nadzór nad obiektami, w których dokonuje się rozbioru mięsa, produkcji mięsa mielonego przeznaczonego do wprowadzenia na rynek lub obróbki innego nieprzetworzonego surowca pochodzenia zwierzęcego oraz nad działalnością w zakresie sprzedaży bezpośredniej, lokalnej produktów pochodzenia zwierzęcego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach nadzoruje obiekty w których produkuje się lub wprowadza do obrotu środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego, jak również, w których dokonuje się siekania, dzielenia, porcjowania, mielenia mięsa na życzenie konsumenta oraz obiekty i ruchome i tymczasowe.

Ponadto w 2019 r. przedstawiciele PPIS w Proszowicach przeprowadzili w aptekach, punktach aptecznych, sklepach zielarskich 4 kontrole sanitarne w tym 2 kontrole interwencyjne w ramach działania systemu RASFF. Nieprawidłowości w czasie kontroli nie stwierdzono.

4.4 OBOWIĄZEK REJESTRACJI DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ

W 2019 roku kontynuowano intensywnie działania mające na celu wyegzekwowanie dokonania wpisu do rejestru właścicieli gospodarstw rolnych, którzy jeszcze tego nie dopełnili.

Działania odbywały się na placu targowym w Proszowicach, gdzie cyklicznie, raz w tygodniu prowadzony jest handel warzywami i owocami. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Proszowicach udostępniali rolnikom ulotki wraz z wnioskami. Ponadto informowali o obowiązku rejestracji działalności rolniczej. Uzgodniono także z przedstawicielami firmy zarządzającej w/w placem targowym, aby cyklicznie podczas prowadzenia handlu za pomocą nagłośnienia informowali o w/w obowiązku. Wnioski zostawiane były również u sołtysów z prośbą o ich dystrybucję wśród rolników, którzy nie dokonali jeszcze rejestracji.

Ponadto przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Proszowicach mając na celu rozpowszechnienie informacji o obowiązku rejestracji działalności rolniczej rozdysponowali plakaty z przedmiotową informacją w miejscach wykonywania działalności gospodarczej na terenie powiatu proszowickiego m.in. w hurtowniach warzyw i owoców oraz w sklepach.

Ponadto w kwietniu oraz listopadzie 2019r. przeprowadzono szkolenia, na które zaproszono mieszkańców powiatu proszowickiego. Tematyka szkoleń obejmowała rolniczy handel detaliczny, procedurę rejestracji, aspekty prawne, wymagania sanitarne przy produkcji i sprzedaży żywności pochodzenia roślinnego. Szkolenia miały miejsce w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Proszowicach, a przeprowadzono je wspólnie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Proszowicach.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Wynikiem przeprowadzonych działań jest corocznie zwiększająca się liczba wpisanych do rejestru gospodarstw rolnych, która na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 1880 gospodarstw.

Szczegółowe wytyczne i formularze w zakresie rejestracji możecie Państwo znaleźć pod niżej wskazanym adresem:

<http://psseproszowice.wsse.krakow.pl/index.php/obszary-dzialan/nadzor-sanitarny/86-zywnosc/273-obowiazek-rejestracji-dzialalnosci-rolniczej>

Formularze dostępne są również w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Proszowicach, ul. Grzymały – Siedleckiego 2.

Przypominamy, że obowiązek rejestracji w Państwowej Inspekcji Sanitarnej **działalności rolniczej** dotyczy rolników produkujących oraz wprowadzających żywność do obrotu.

Obowiązek rejestracji lub zatwierdzenia działalności podmiotów działających na rynku wytwórców żywności wynika z art. 61-67 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1252 z późn. zm.). Zgodnie z art. 61 wskazanej ustawy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny jest organem właściwym w sprawach rejestracji, zatwierdzania, zawieszania oraz cofania zatwierdzenia zakładów, które m.in.: produkują lub wprowadzają do obrotu żywność pochodzenia niezwierzęcego. Rejestracja dotyczy produkcji pierwotnej (podstawowej), która jest zdefiniowana w art. 3 ust. 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 i oznacza produkcję, uprawę lub hodowlę produktów podstawowych, w tym zbiory (...)

Informacja dla Rolników na temat sprzedaży i przetwórstwa
płodów rolnych



1. Produkcja pierwotna i sprzedaż bezpośrednia

Każdy rolnik produkujący żywność pochodzenia roślinnego i wprowadzający ją do obrotu zobowiązany jest do zarejestrowania gospodarstwa w Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Wystarczy wypełnić wniosek dostępny w siedzibie powiatowej stacji lub na stronie internetowej stacji i złożyć go na dzienniku podawczym. Rolnik otrzyma zaświadczenie o wpisie do rejestru. Rejestracja jest bezpłatna. Za niedopełnienie tego obowiązku grozi kara finansowa (od 1 tys. do 5 tys. zł).

2. Produkcja żywności w warunkach domowych

Każdy rolnik ma możliwość wytwarzania w swojej kuchni żywności o tzw. potencjalnie niskim ryzyku zagrożenia dla zdrowia. Są to np.

- przetwory z owoców, przetwory z warzyw (powidła, dżemy, kompoty, soki, marmolady)
- koncentraty warzywne,
- produkty marynowane,
- przetwory zbożowe (mąki, kasze, płatki, otręby i inne),
- pieczywo,
- przyprawy,
- gotowe posiłki (potrawy) mięsne (pierogi, kopytka, kluski, knedle, placki ziemniaczane itp.)

Każdy rolnik, który chce produkować żywność w warunkach domowych musi wypełnić wniosek dostępny w siedzibie powiatowej stacji lub na stronie internetowej stacji i złożyć go na dzienniku podawczym. Rejestracja jest bezpłatna. Następnie w kuchni domowej przeprowadzona zostanie kontrola w wyniku której zostanie wydana decyzja wraz zaświadczeniem o wpisie do rejestru.

3. Inkubator przetwórstwa lokalnego

Zasada jego funkcjonowania polega na udostępnieniu mieszkańcom wsi - zwłaszcza drobnym przetwórcom żywności - rolnikom, odpowiedniej infrastruktury po kosztach niższych niż rynkowe, aby ułatwić im rozwój działalności gospodarczej. Żywność przetwarzana może być np. w ramach strażackich. Taka forma ma na celu umożliwienie przetwarzania produktów w odpowiednich warunkach technicznych i sanitarnych.

Właściciel inkubatora, czyli miejsca przetwórstwa żywności powinien wypełnić wniosek o rejestrację, dostępny w siedzibie powiatowej stacji lub na stronie internetowej stacji i złożyć go na dzienniku podawczym. Rejestracja jest bezpłatna. Następnie w Inkubatorze przeprowadzona zostanie kontrola w wyniku której zostanie wydana decyzja wraz zaświadczeniem o wpisie do rejestru. Natomiast indywidualny rolnik zobowiązany jest jedynie wypełnić wniosek o wpis do rejestru, który dostępny jest w siedzibie powiatowej stacji lub na stronie internetowej stacji i złożyć go na dzienniku podawczym. Rejestracja jest bezpłatna. Rolnik otrzyma zaświadczenie o wpisie do rejestru.

4. Rolniczy handel detaliczny

Jest to handel detaliczny polegający na zbywaniu konsumentowi finalnemu żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu. Przepisy określają maksymalną ilość żywności, którą w ramach rolniczego handlu detalicznego można sprzedać i zasady dokumentowania sprzedaży.

Rolnik, który jest zainteresowany sprzedażą swoich produktów w ramach Rolniczego handlu detalicznego, zobowiązany jest wypełnić wniosek o wpis do rejestru, który dostępny jest w siedzibie powiatowej stacji lub na stronie internetowej stacji i złożyć go na dzienniku podawczym. Rejestracja jest bezpłatna. Rolnik otrzyma zaświadczenie o wpisie do rejestru.

W razie pytań i wątpliwości, jesteśmy do Państwa dyspozycji w godzinach pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach ul. Grzymały – Siedleckiego 2 (poniedziałek – piątek od 7.30 do 15.05) lub pod nr telefonu **12 386 00 15 wew.204**





Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Tabela 10. Liczba gospodarstw zgłoszonych do rejestru PPIS w Proszowicach (stan na 31.12.2018 r. i 31.12.2019 r.)

Gmina	Liczba zarejestrowanych gospodarstw rolnych	
	2018	2019
Proszowice	463	479
Koszyce	124	129
Koniusza	704	722
Paęcznica	134	139
Radziemice	160	163
Nowe Brzesko	242	248

OBOWIĄZEK REJESTRACJI DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ W PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ



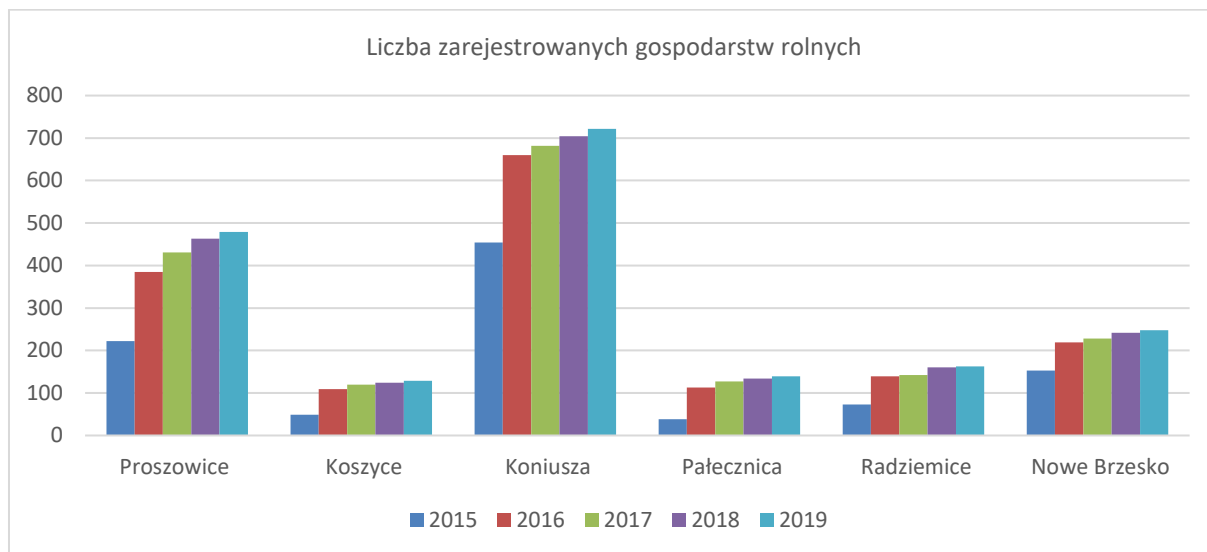
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach informuje, że istnieje obowiązek rejestracji **działalności rolniczej** polegającej na **produkcji oraz wprowadzaniu żywności do obrotu**. Aby uzyskać wpis do Rejestru, należy wypełnić i dostarczyć do siedziby PSSE w Proszowicach ul. Grzymały-Siedleckiego 2, właściwy druk dostępny na stronie internetowej psseproszowice.wsse.krakow.pl lub w siedzibie PSSE w Proszowicach.

Rejestracja jest bezpłatna.

Wszelkie dodatkowe informacje dotyczące rejestracji działalności rolniczej można uzyskać poprzez kontakt pod numerem telefonu **12 386 00 15**.



Wykres 9. Liczba zarejestrowanych gospodarstw rolnych w latach 2015 - 2019 r. z podziałem na gminy





ROZDZIAŁ 5

5 NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY

- **Woda pitna**
- **Zaopatrzenie ludności w wodę**
- **Przekroczenia wskaźników mikrobiologicznych i parametrów fizykochemicznych**





5.1 WODA PITNA

Ocenę jakości wody sporządzono na podstawie wyników badań próbek pobieranych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach, a badanych w akredytowanym laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie, a także wyników badań prowadzonych przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej.

Tabela 11. Liczba wodociągów skategoryzowanych według wydajności na terenie powiatu proszowickiego w latach 2017–2019

Wydajność wodociągów [m ³ /d]	2017	2018	2019
<100	3	3	3
100–1 000	6	7	7
1 000–10 000	2	2	2

Na terenie powiatu proszowickiego w 2019 r. w ewidencji znajdowało się 11 wodociągów publicznych i 1 inny podmiot zaopatrujący w wodę. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę.

Do grupy wodociągów o produkcji < 100m³/dobę zaliczono:

- wodociąg publiczny Dodów,
- wodociąg publiczny Stary Korczyn,

Wodociąg Stary Korczyn oparty jest na **wodzie powierzchniowej**, natomiast wodociąg Dodów oparty jest na ujęciu **wód głębinowych**.

Do grupy wodociągów o produkcji 101-1000 m³/dobę zaliczono 6 wodociągów publicznych:

- wodociąg Nowe Brzesko,
- wodociąg Smoniwice,
- wodociąg Koniusza,
- wodociąg Zielona,
- wodociąg Chorążyce – Muniaczkowice,
- wodociąg Modrzany,
- wodociąg publiczny Witów.

Wodociągi oparte są na ujęciach wód głębinowych.

Do grupy wodociągów o produkcji 1001 – 10000 m³/dobę zaliczono 2 wodociągi:

- wodociąg publiczny Proszowice,
- wodociąg publiczny Pałecznicza.

Wodociąg publiczny Proszowice oparty jest na **wodzie powierzchniowej** (potoku Ścieklec).

Wodociąg publiczny Pałecznicza oparty jest na **ujęciu głębinowym**.

Dodatkowym podmiotem zaopatrującym w wodę do picia jest wodociąg lokalny Majkowice, który oparty jest na wodzie głębinowej. Jest to wodociąg produkujący poniżej 10 m³/dobę i zaopatrujący mniej niż 50 osób.



5.2 ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ

Tabela 12. Liczba ludności zaopatrywanej w wodę wodociągową /liczba mieszkańców danej gminy *

Gmina	Sieci wodociągowe	Odsetek mieszkańców
Koniusza	4	96,6%
Koszyce	3	59,1%
Nowe Brzesko	1	99,8%
Pałecznicza	1	99,9%
Proszowice	1	87,5%
Radziemice	2	99,9%

*w/w dane pochodzą z Urzędów Gmin i od administratorów wodociągów

Wykres 10. Liczba ludności zaopatrywanej w wodę wodociągową /liczba mieszkańców danej gminy * w latach 2017 – 2019

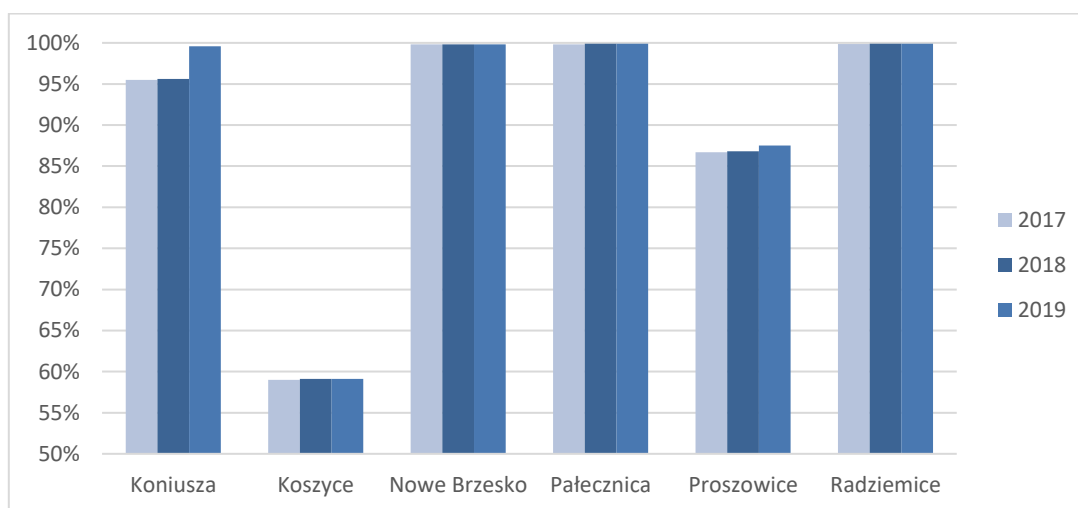


Tabela 13. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę w powiecie proszowickim w 2019 roku

Liczba urządzeń dostarczających wodę					
Liczba obiektów wg ewidencji	Skontrolowanych pod względem warunków sanitarno-technicznych	w których stwierdzono brak przydatności wody	W których stwierdzono warunkowa przydatność wody	Okresowo wyłączanych	Którym udzielono derogacji
12	4	1	6	1	0



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Nadzór nad jakością wody sprawowany jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Monitoring jakości wody służy sprawowaniu bieżącego nadzoru nad jakością wody przez regularne badanie wody i przekazywanie informacji o jej jakości. Parametry objęte monitoringiem zawarte są w załączniku nr 2 do w/w Rozporządzenia Ministra Zdrowia i obejmują parametry grupy A oraz parametry grupy B.

5.3 PRZEKROCZENIA WSKAŹNIKÓW MIKROBIOLOGICZNYCH I PARAMETRÓW FIZYKOCHEMICZNY

Woda badana jest w ramach monitoringu kontrolnego w Oddziale Laboratoryjnym Badania Wody Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie spełniającym wymagania normy PN-EN ISO/ IEC 17025:2005 "Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących" i posiadającym akredytację Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 601.

W powiecie proszowickim jako najczęściej stwierdzane przekroczenia jakości wody w 2019 roku należy wskazać przekroczenia mikrobiologiczne tj.: ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C po 72 h, oraz bakterie z grupy coli, jak również przekroczenia fizykochemiczne tj.: mętność, jon amonu, żelazo, mangan, bromodichlorometan.

W przypadku przekroczeń parametrów jakości wody, na podstawie § 21 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017, poz. 2294) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach biorąc pod uwagę sprawozdania z przeprowadzonych badań wody może stwierdzić przydatność wody do spożycia, przydatność wody do spożycia na warunkach przyznanego odstępstwa, warunkową przydatność wody do spożycia lub brak przydatności wody do spożycia. Natomiast przedsiębiorstwo jest wówczas zobowiązane do poinformowania o tym fakcie konsumentów, prowadzenia działań naprawczych oraz zagwarantowania im źródła wody zdatnej do spożycia.

Tabela 14. Udział przekroczeń wskaźników wg. parametrów czystości wody w 2019 roku w wodociągach zlokalizowanych na terenie powiatu proszowickiego

Liczba pobranych próbek wody	142
Odsetek próbek kwestionowanych	11,97 %
Liczba próbek w których stwierdzono przekroczenia:	
bakterie z grupy coli	6
ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C po 72 h	3
Mętność	2
Jon amonu ; Jon amonu+mangan	2+1
Bromodichlorometan	3



ROZDZIAŁ 6

6 NADZÓR NAD OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

- **Grupy obiektów użyteczności publicznej**
- **Stan sanitarny obiektów**
- **Kryta pływalnia - basen**



Zdjęcie publikowane za zgodą Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Proszowicach



6.1 GRUPY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Obiekty użyteczności publicznej stanowią specyficzną i bardzo różnorodną grupę. Kryteria oceny stanu sanitarno – higienicznego oraz sanitarno – technicznego tych obiektów są zależne w znacznej mierze od rodzaju świadczonych usług.

Na terenie powiatu funkcjonują następujące grupy obiektów: domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, hotele, dworce PKS/BUS, obiekty świadczące usługi hotelarskie i inne obiekty wczasowo-turystyczne, obiekty kulturalno-widowiskowe, ustępy publiczne, obiekty wykorzystywane do celów sportowych, zakłady pogrzebowe, cmentarze, obiekty nadzorowane ze względu na jakość wody do spożycia przez ludzi, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria, zakłady świadczące łącznie więcej niż jedną z usług, stacje paliw z bazą obsługi podróżnych, inne obiekty użyteczności publicznej oraz środki transportu drogowego do przewozu ludzi.

Tabela 15. Obiekty użyteczności publicznej zarejestrowane na terenie powiatu proszowickiego w 2019 roku

Obiekt	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych w 2019 r.
Ustępy publiczne (funkcjonujące samodzielnie)	2	1
Domy pomocy społecznej	9	4
Zakłady fryzjerskie	33	18
Zakłady kosmetyczne	13	13
Zakłady odnowy biologicznej	9	9
Zakłady świadczące więcej niż jedną usługę (fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu)	10	10
Dworce PKP/PKS/BUS (w miastach), porty lotnicze, przystanie (całoroczne)	2	0
Obiekty sportowe funkcjonujące samodzielnie (kluby sportowe, hale sportowe, hale widowiskowe)	1	1
Hotele	5	2
Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie (obiekty agroturystyczne, pokoje gościnne)	3	1
Baseny kąpielowe kryte (w tym mieszane)	1	1
Zakłady pogrzebowe / domy przedpogrzebowe	4	2
Cmentarze	21	7
Firmy transportowe - przewóz osób	11	0
Targowiska	2	2
Stacje paliw z bazą obsługi podróżnych	14	2
Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę	11	4
Inne urządzenia zaopatrzenia w wodę	1	0
Urzędy Gmin	6	2
Kina, domy kultury, muzea, teatry	4	2



6.2 STAN SANITARNY OBIEKTÓW

Podstawowy zakres kontroli obiektów obejmował: stan sanitarno - techniczny pomieszczeń w tym wentylacji, utrzymanie czystości, gospodarkę odpadami, zaopatrzenie w wodę do spożycia i odprowadzanie ścieków, a także higienę podczas świadczenia usług, posiadanie i przestrzeganie procedur oraz zapewnienie apteczek I pomocy i przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w obiektach. W 2019 r. pod nadzorem tut. Inspektora Sanitarnego było łącznie 183 obiekty użyteczności publicznej.

Tabela 16. Postępowanie administracyjne w stosunku do obiektów użyteczności publicznej w 2019 roku

Rodzaj danych	2019
Liczba obiektów wg. ewidencji	183
Liczba obiektów skontrolowanych	76
Liczba kontroli	158
w tym nadzór nad ekshumacją	60
Liczba decyzji merytorycznych	109
Liczba decyzji płatniczych	26
Liczba postanowień	17



6.3 KRYTA PŁYWALNIA - BASEN

W 2019 roku prowadzono nadzór nad obiektem Basen - kryta pływalnia w miejscowości Proszowice, ul. Parkowa. Obiekt został skontrolowany zgodnie z harmonogramem, a stan higieniczno-sanitarny i techniczny oceniono jako dobry.

PPIS w Proszowicach sprawuje nadzór nad jakością wody w w/w obiekcie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r. poz. 2016). Próbkę wody pobierane są zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem poboru prób.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Administrator obiektu również prowadzi nadzór nad jakością wody pobierając próby do badania mikrobiologicznego i fizykochemicznego, a wyniki z przeprowadzonych badań przedkłada Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu.

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach pobrał do badań laboratoryjnych 21 próbek wody basenowej. Wykonano 20 analiz mikrobiologicznych i 13 analiz fizyko-chemicznych.

Tabela 17. Próbkki pobrane przez przedstawicieli PSSE na basenie – krytej pływalni w 2019 roku

Liczba pobranych próbek wody w obiekcie – Basen kryta pływalnia łącznie	21
Liczba pobranych próbek wody basenowej	18
Liczba pobranych próbek wody ciepłej użytkowej	2
Liczba pobranych próbek wody doprowadzanej do basenu	1
Odszetek próbek kwestionowanych pobranych tylko przez PSSE	5 %
Liczba próbek w których stwierdzono przekroczenia	1
Bakterie <i>Legionella sp.</i>	1

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach działając na podstawie art. 12 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 59 z późn. zm.) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w *sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016) wydał roczną ocenę wody na pływalni za rok 2018/2019 w zakresie spełnienia wymagań rozporządzenia.

W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, że woda na Basenie - krytej pływalni, ul. Parkowa10, 32-100 Proszowice, odpowiada z uchybieniami wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w *sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016).

Ocena przeprowadzona została w oparciu o prowadzoną przez zarządcę pływalni dokumentację, w tym posiadanych wyników badań jakości wody, które poddano weryfikacji, rejestrów obserwacji wody basenowej prowadzonych na bieżąco a także komunikatów zamieszczanych na tablicy informacyjnej w hallu pływalni oraz na stronie internetowej obiektu.



ROZDZIAŁ 7

7 WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

- Warunki środowiska pracy
- Zagrożenia środowiska pracy
- Choroby zawodowe
- Środki zastępcze





7.1 WARUNKI ŚRODOWISKA PRACY

Państwowa Inspekcja Sanitarna powołana jest również do sprawowania nadzoru nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy. Głównym celem działalności organów PIS w zakresie higieny pracy jest nadzór nad higienicznymi warunkami środowiska pracy a także ochrona zdrowia pracowników przed wpływem środowiskowych czynników szkodliwych i uciążliwych.

W 2019 roku w ewidencji pionu Higieny Pracy znajdowało się 410 zakładów pracy, z czego skontrolowano 222 zakłady, stwierdzając 102 nieprawidłowości. Najliczniejszą grupą obiektów znajdujących się w rejestrze są firmy zajmujące się handlem hurtowym (77 obiektów), drugie miejsce zajmują zakłady zajmujące się naprawą pojazdów samochodowych (54 obiekty), na trzecim miejscu plasują się przedsiębiorstwa zajmujące się handlem detalicznym (67 obiektów), kolejną bardzo liczną grupą są jednostki związane z produkcją artykułów spożywczych (24 obiektów), a także te produkujące metalowe wyroby gotowe (19 obiekty).

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

- ✓ brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy (w 28 przypadkach),
- ✓ brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego (w 6 przypadkach),
- ✓ zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz pomieszczeń pracy (w 6 przypadkach),
- ✓ brak aktualnych badań lekarskich pracowników (8 przypadków),
- ✓ brak rejestru czynników szkodliwych (7 przypadków).
- ✓ brak dostosowanie poziomu oświetlenia na stanowiskach pracy (20 przypadków)

W 2019 r. skontrolowano ogółem 222 zakłady pracy przeprowadzając łącznie 280 kontroli.

Tabela 18. Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w roku 2019 r.

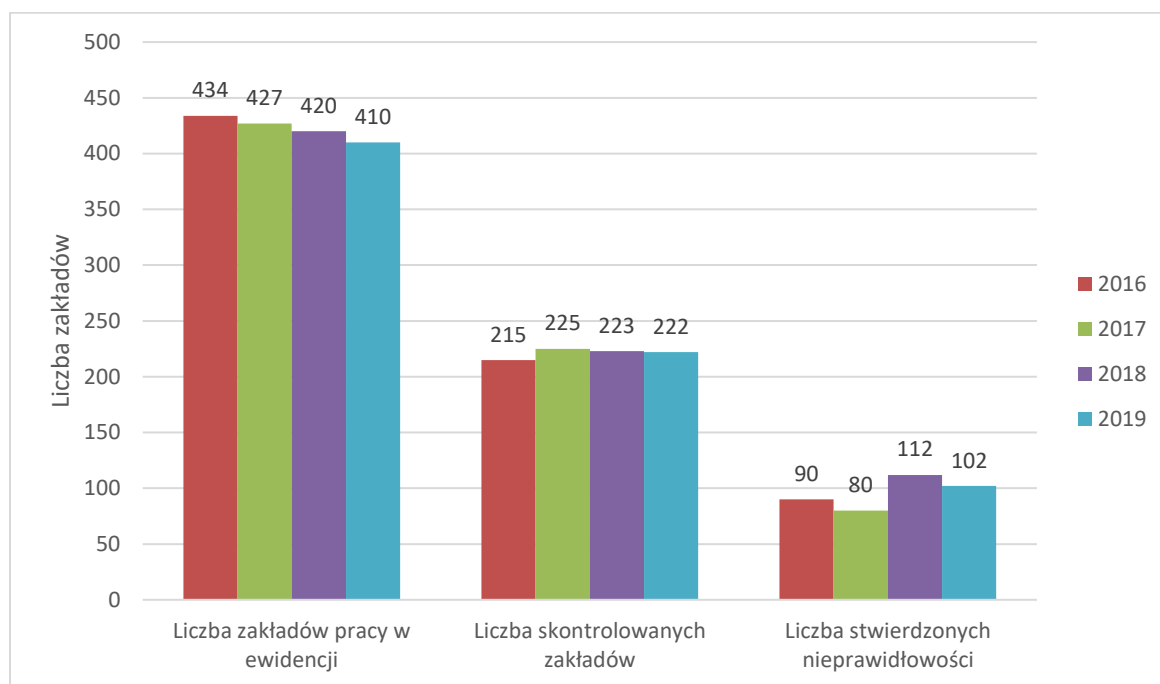
Zakres kontroli	Liczba kontroli
Ogółem	280
Czynniki chemiczne ogółem, w tym:	177
<i>Substancje chemiczne i ich mieszaniny</i>	87
<i>Produkty biobójcze</i>	79
<i>Detergenty</i>	11
Czynniki biologiczne	25
Inne	78



Tabela 19. Liczba stwierdzanych nieprawidłowości w stosunku do liczby skontrolowanych zakładów pracy w powiecie proszowickim w latach 2016–2019

Rok	Liczba zakładów pracy w ewidencji	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości
2016	434	215	90
2017	427	225	80
2018	420	223	112
2019	410	222	102

Wykres 11. Liczba stwierdzanych nieprawidłowości w stosunku do liczby skontrolowanych zakładów pracy w powiecie proszowickim w latach 2016–2019



7.2 ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRACY

W 2019 roku w ewidencji pionu nadzoru higieny pracy powiatu proszowickiego znajdowało się 410 zakładów pracy, zatrudniających ogółem 3104 pracowników, z czego 75% (310) to zakłady zatrudniające do 9 pracowników. W ramach nadzoru skontrolowano 222 zakładów pracy (53% wszystkich zewidencjonowanych) zatrudniających ogółem 2282 osób. Prowadzone czynności kontrolne dotyczyły warunków pracy – oceny narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy (chemiczne, fizyczne, rakotwórcze, biologiczne), jak również przestrzegania przez podmioty gospodarcze przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów, prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3 oraz produktów biobójczych.



Tabela 20. Narażenie na czynniki szkodliwe w latach 2016–2019

Rok	Liczba zakładów z przekroczeniami NDS i NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach			
		NDS i NDN ogółem	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych
2016	8	134	0	0	134
2017	15	215	3	0	212
2018	12	122	2	7	113
2019	9	107	0	4	103

Podejmowane przez pracodawców działania organizacyjno-administracyjne, techniczne, profilaktyka medyczna a także stosowanie środków ochrony indywidualnej przyczyniają się do zmniejszania ujemnych skutków działania czynników szkodliwych, a także wpływają na obniżenie poziomu stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. Podczas kontroli pracownicy Oddziału Higieny Pracy przekonywali pracodawców o celowości monitorowania narażenia, stosowania środków ochrony indywidualnej oraz podejmowania innych czynności mających na celu zmniejszenie ryzyka zawodowego.

7.3 CHOROBY ZAWODOWE

Za choroby zawodowe uważa się tylko te ujęte w wykazie chorób zawodowych zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1367). Rozporządzenie to określa 26 zasadniczych chorób zawodowych, obejmujących ponad 70 ich odmian lub objawów. Zgodnie z przepisem art. 235¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 z późn. zm.) – za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanym „narażeniem zawodowym”. Choroby zawodowe powstają w szczególności w wyniku stałego przebywania ciała w niedogodnej pozycji, systematycznego wykonywania forsownych czynności lub regularnego przebywania w otoczeniu zawierającym czynniki szkodliwe dla zdrowia, takie jak drgania, hałas, nieodpowiednie oświetlenie, związki chemiczne i pyły, promieniowanie oraz zwiększone obciążenie psychiczne i fizyczne. Wszystkie stężenia i natężenia czynników szkodliwych powinny być badane i mierzone przez uprawnione laboratorium, na zlecenie pracodawcy, a wyniki pomiarów rejestrowane, przechowywane i udostępniane zarówno pracownikom, jak i organom kontroli nad warunkami pracy. Koszty badań i pomiarów pokrywa pracodawca. Każdy przypadek rozpoznania choroby zawodowej (lub jej podejrzenia) pracodawca powinien zgłosić właściwemu organowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Państwowej Inspekcji Pracy. Z treści art. 235² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 z późn. zm.) wynika iż rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym lub po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

W 2019 roku PIS w Proszowicach prowadził 11 postępowań w kierunku podejrzenia choroby zawodowej, z czego decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydano w 1 przypadku, natomiast wydano 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej.

ŚRODKI ZASTĘPCZE

W myśl przepisów wprowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.) i aktów wykonawczych do w/w ustawy tj. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1591 z późn. zm.) nowe substancje psychoaktywne, zostały zrównane w odpowiedzialności karnej z substancjami psychotropowymi oraz środkami odurzającymi. Utworzony został rejestr zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, prowadzony Główny Inspektor Sanitarny. Ustawa wprowadziła również obowiązek zgłaszania przez podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badania pośmiertne, zatruc i podejrzeń zatruc oraz zgonów spowodowanych przez nowe narkotyki („dopalacze”).

W 2019 r. PPIS w Proszowicach nie prowadził żadnych postępowań w zakresie nadzoru nad substancjami psychoaktywnymi. Nie zgłoszono także zatruc i podejrzeń zatruc oraz zgonów spowodowanych przez nowe narkotyki.

Wprowadzone przepisy mają przede wszystkim poprawić skuteczność przeciwdziałania zagrożeniom dla zdrowia publicznego i pozwolić na skuteczniejszą oraz szybszą ochronę społeczeństwa przed niebezpiecznymi substancjami.


**NARKOTYKI & DOPALACZE
ZABIJAJĄ!**

JEST JEST
FALA FALA
NIE MA FALI

**SZKODA CIĘBIE
NA TAKIE
PATOKLIMATY!**

ZADZWOŃ PO POMOC

- 800 060 800
INFOLINIA GŁÓWNEGO INSPEKTORA SANITARNEGO
- 800 100 100
TELEFON DLA RODZICÓW I NAUCZYCIELI W SPRAWIE BEZPIECZEŃSTWA DZIECI
- 800 12 12 12
DZIECIĘCY TELEFON ZAUFANIA RZECZNIKA PRAW DZIECKA
- 112
NUMER ALARMOWY W SYTUACJI ZAGROŻENIA ZDROWIA LUB ŻYCIA

 Kampania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji finansowana ze środków „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”



ROZDZIAŁ 8

8 NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY

Tabela 21. Liczba i rodzaj spraw załatwionych w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Rok	2018	2019
Ogółem:	340	389
uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	0	3
uzgodnienie zakresu stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	6	4
opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	2	4
opiniowanie projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy	0	3
opinia, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	18	17
wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	0	1
wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	2	0
uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	39	33
zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych	-	-
spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą	8	6
uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego	60	77
innych spraw	68	87
kontrole	60	75
postanowienia	2	1
decyzje płatnicze	75	78

Podsumowując powyższe zestawienie: w 2019 r. w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych uczestniczono o 28 % więcej razy niż w 2018 r. Jest to pozytywny aspekt nie tylko z punktu widzenia sanitarnego. Świadczy o tym, że na terenie powiatu proszowickiego Inwestorzy chcą otwierać działalności i mamy obecnie tendencje rosnące.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

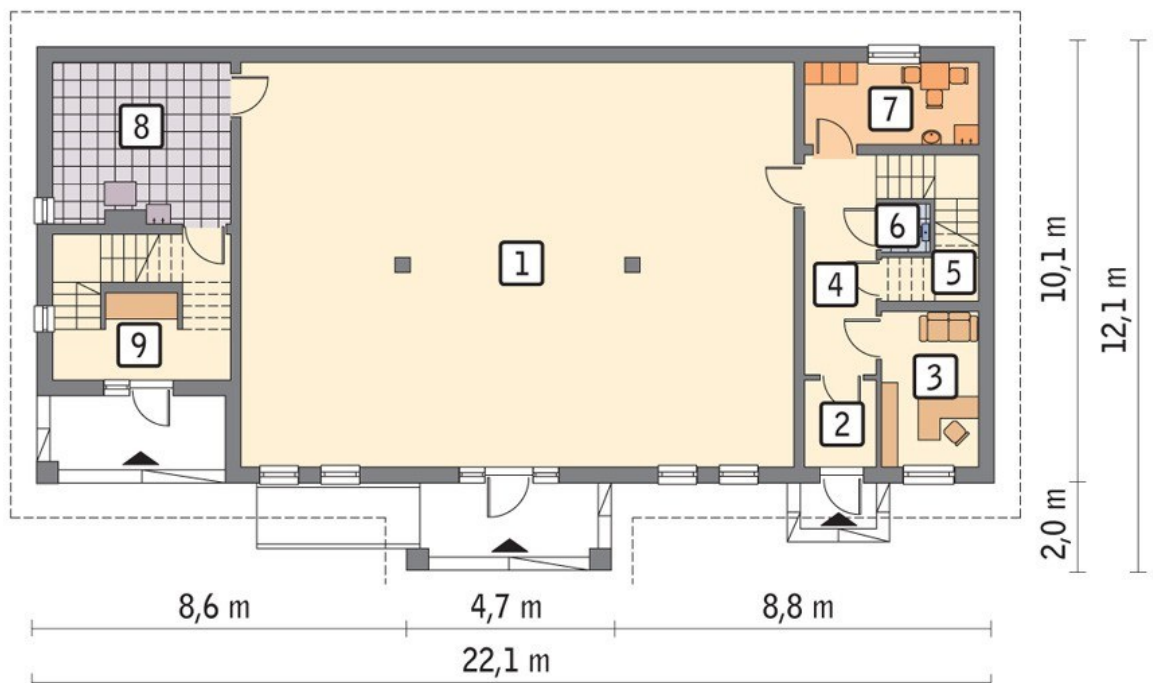
Dodatkowo nadal cieszą się popularnością obiekty fryzjerskie, kosmetyczne oraz fryzjersko-kosmetyczne. W 2019 r. uruchomiono o 66% więcej przedmiotowych obiektów.

Na uwagę zasługuje również fakt, że w 2019 r. powstało o 50 % więcej obiektów oświatowych.

W komórce Nadzoru Zapobiegawczego można uzyskać informacje w zakresie aktualnie obowiązujących przepisów prawa, oraz sposobu postępowania przy budowie nowych obiektów lub ich modernizacji.

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach dopuścił do użytkowania m.in. obiekty budowlane, takie jak:

- ✓ budynki handlowo-usługowe z instalacjami wewnętrznymi,
- ✓ budynki usługowe przeznaczone na gastronomię,
- ✓ lokal gastronomiczno-spożywczy w SP ZOZ,
- ✓ sklepy spożywczo-przemysłowe, samoobsługowe,
- ✓ sklep garmazeryjny,
- ✓ punkt wydawania posiłków,
- ✓ zakład produkcyjny przetwórstwa żywności – tłocznia oleju,
- ✓ pawilon handlowy,
- ✓ budynek handlowo-usługowo-magazynowy,



- ✓ hale magazynowe,
- ✓ sale konferencyjne,



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

- ✓ pomieszczenia szkoły muzycznej,
- ✓ przedszkole,
- ✓ oddział przedszkolny,
- ✓ żłobek,
- ✓ dzienny dom pobytu,
- ✓ punktu pobrań badań laboratoryjnych,
- ✓ poradnie lekarskie m.in. urologiczna, ginekologiczna,
- ✓ pielęgniarские opieki długoterminowe domowe,
- ✓ Centrum Medyczne w zakresie: poradnia proktologiczna, poradnia chirurgii ogólnej, poradnia dermatologiczna, poradnia chorób wewnętrznych, poradnia urologiczna, poradnia chorób naczyń, poradnia pediatria, poradnia położniczo-ginekologiczna, poradnia chirurgii ogólnej dla dzieci, oraz poradnia gastroenterologiczna,
- ✓ salony fryzjerskie, salony kosmetyczne i salony fryzjersko-kosmetyczne,
- ✓ budynki gospodarcze, przechowalnie produktów rolnych, sprzętu rolniczego,
- ✓ agroturystyka,
- ✓ budynki gospodarcze,
- ✓ punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- ✓ sieć kanalizacji sanitarnej.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

ROZDZIAŁ 9

9. WARUNKI SANITARNE W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH





Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

W 2019 r. w rejestrze Państwowej Inspekcji Sanitarnej dla powiatu proszowickiego figurowało **66** placówek oświatowo-wychowawczych, w których przeprowadzono 38 kontroli sanitarnych kompleksowych. Łącznie w roku zrealizowano **68** wszystkich kontroli.

Kontrole przeprowadzono w:

- ✓ żłobkach, przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego – 22,
- ✓ szkołach i zespołach szkół – 37,

Ponadto prowadzono kontrole:

- ✓ sezonowe (kontrole turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży zima/lato) – 4
- ✓ placówek wychowania pozaszkolnego – 5

9.1 STAN SANITARNO-TECHNICZNY OBIEKTÓW

Stan techniczny budynków systematycznie się poprawia, m.in. w związku z realizacją decyzji wydanych w latach ubiegłych i 2019 roku. W 2019 roku łącznie wydano 17 decyzji, 9 merytorycznych, 8 zmieniających na prośbę strony termin wykonania nakazów i 9 decyzji płatniczych. W 2019 roku wyegzekwowano wykonanie zaleceń z 8 decyzji administracyjnych.

W nadzorowanych placówkach przeprowadzono następujące remonty i inwestycje:

1. W Samorządowym Przedszkolu przy Szkole Podstawowej w Radziemicach dostosowano oświetlenie do obowiązujących Polskich Norm.
2. W Szkole Podstawowej nr 1 w Proszowicach, w starej części budynku wykonano pionowe wentylacyjne z ujęciem nad dach oraz zamontowano kratki wentylacyjne, ponadto wykonano wentylację mechaniczną w jednej toalecie.
3. W Szkole Podstawowej nr 2 w Proszowicach zlikwidowano ubytki na ścianach, oraz wymalowano ściany w holu głównym szkoły, zamontowano rolety w pracowni komputerowej mające na celu zapewnienie uczniom komfortowej pracy. Dostosowano również oświetlenie do obowiązujących Polskich Norm. Ponadto wyegzekwowano zalecenie które dotyczyło montażu osłon na kaloryferach we wszystkich pomieszczeniach szkoły.
4. W Szkole Podstawowej w Mniszowie zapewniono odpowiednie środki ochrony poprzez wyposażenie pracowni chemicznej w punkt wodny, podobnie jak w Szkole Podstawowej w Książnicach Wielkich zmieniono organizację sal lekcyjnych, uwzględniając punkt wodny w pracowni chemicznej i wywieszając regulamin pracowni.
5. W Zespole Przedszkolno-Szkolnym w Nowym Brzesku całkowicie wymieniono podłogę w dwóch salach lekcyjnych oraz doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego ściany w pracowni komputerowej. Ponadto wykonano punkt wodny w pracowni chemicznej.
6. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Karwinie nabyła nowe meble – ławki i krzesła dla uczniów do dwóch sal lekcyjnych oraz doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego ściany w dwóch salach lekcyjnych zlokalizowanych w budynku Remizy.

W Zespole Szkół w Żębocinie w grudniu 2019 r. oddano do użytku boisko szkolne, które również było objęte nakazem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Proszowicach.

Ponadto w Szkole Podstawowej w Biórkowie Wielkim oraz w Szkole Podstawowej w Koniuszy w czerwcu 2020 roku zaplanowane jest otwarcie wielofunkcyjnego boiska sportowego.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku



W roku szkolnym 2018/2019 w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Biórkowie Wielkim oddano do użytku świetlicę, zlokalizowaną na poddaszu budynku szkoły. Świetlica zajmuje 240 m². W świetlicy znajduje się sprzęt posiadający w 100% atesty, monitor interaktywny, stół do gier, maty piankowe, dywany, siedliska dla dzieci oraz zabawki.





Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

ROZDZIAŁ 10

10 ZDROWIE PUBLICZNE I PROMOCJA ZDROWIA



W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach kontynuował działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych. Odbywało się to poprzez edukację, profilaktykę i promowanie zdrowego stylu życia. PSSE w Proszowicach zaangażowana była w następujące programy profilaktyczne i działania:

Profilaktyka palenia tytoniu:

- ✓ Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce
- ✓ Czyste Powietrze Wokół Nas
- ✓ Nie Pal Przy Mnie, Proszę
- ✓ Znajdź właściwe rozwiązanie
- ✓ Światowy Dzień Bez Tytoniu
- ✓ Światowy Dzień Rzucania Palenia
- ✓ Bieg po zdrowie





Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku



Odra
w pytaniach i odpowiedziach

Odra to ostra, wirusowa choroba zakaźna, która bardzo łatwo rozprzestrzenia się wśród nieudopieczonych osób w każdym wieku i może powodować epidemie. W 2018 roku w Polsce odnotowano 339 (2017 rok - 63) zachorowań na odrę. W Małopolsce liczba przypadków odry wyniosła odpowiednio w 2018 roku - 9, w 2017 roku - 7. W samym miesiącu styczniu 2019 roku w Małopolsce odnotowano już 7 przypadków odry.

Jak dochodzi do zakażenia?

Wysoko zaraźliwy wirus odry rozprzestrzenia się podczas kaszlu lub kichania, przez bliski lub bezpośredni kontakt z wydzielinami z nosa i gardła osoby zakażonej. Odra jest 6 razy bardziej zaraźliwa niż grypa! 1 osoba może zakażać od 15 do 20 osób, z kolei chory na gripę zaraża od 1 do 2 osób.

Jak objawia się odra?

Objawy świadczące o zakażeniu wirusem odry pojawiają się po 10-12 dniach od zakażenia. Odra objawia się wysoką gorączką, trwającą od 1 do 7 dni. Na początku choroby pojawia się katar, kaszel, zapalenie spojówek ze światłowstrętami i małe plamki po wewnętrznej stronie policzków i na języku. Po kilku dniach na twarzy i karku pojawia się pianisto-grudkowa wysypka, która przebiega kolejno 3 dni, zstępuje z głowy na tułów, a następnie ręce i nogi. Zakaźność odry obejmuje 5 dni przed pojawieniem się wysypki oraz 3 dni po jej wystąpieniu.

Jakie powikłania daje odra?

U 1 na 5 przypadków choroba będzie miała poważny przebieg lub powikłania takie jak: ślepotę, zapalenie mózgu, ostra biegunka (prowadząca do odwodnienia), zapalenie uszu i ostre zapalenie układu oddechowego, w tym zapalenie płuc.

[/WISSE.KRAKOW](#)
[/SERKODKOWOZDROWIA](#)

[/KRAKOWISSE](#)

[/WISSEKRAKOW.PL](#)
[/SERKODKOWOZDROWIA.PL](#)

Przeciwdziałanie chorobom:

- ✓ Profilaktyka HIV/AIDS
- ✓ Profilaktyka nowotworów
- ✓ Profilaktyka próchnicy
- ✓ Profilaktyka odry
- ✓ Oszczędź dziecku ospy
- ✓ Profilaktyka zachorowań na gripę

Profilaktyka nadwagi i otyłości:

- ✓ Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Ponadto:

- ✓ Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, „ARS, czyli jak dbać o miłość”
- ✓ Kampania „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”
- ✓ Program dla młodzieży „Wybierz życie – pierwszy krok”
- ✓ Antybiotyki
- ✓ Światowy Dzień Zdrowia
- ✓ Pedikuloza
- ✓ Grzyby
- ✓ Promocja zdrowego odżywiania
- ✓ Światowy dzień mycia rąk
- ✓ HPV

Równocześnie Powiatowa Stacja podjęła następujące inicjatywy:

Zgodnie z kalendarzem dni zdrowotnych, publikowano na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach informacje dotyczące chorób, działań profilaktycznych itp.



Europejski Tydzień
walki z Rakiem Szyjki Macicy

22.01.-28.01 2019 r.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

28 lipca Światowym Dniem Wirusowych Zapaleń Wątroby

Wirusowe zapalenie wątroby typu B (WZW B) to choroba zakaźna wywołana przez wirus HBV (Hepatitis B Virus) Wirus HBV jest ok. 100 razy bardziej zakaźny niż HIV.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C (WZW C) to choroba zakaźna wywołana przez wirus HCV (Hepatitis C Virus).

Do zakażenia tymi wirusami dochodzi przede wszystkim podczas:

- kontakty z zakażoną krwią,
- kontaktu z zakażonymi niejednolitymi narzędziami i sprzętem używanymi podczas zabiegów medycznych
- kontaktu z zakażonymi narzędziami stosowanymi do zabiegów fizjoterapeutycznych, kosmetycznych czy masaży (np. odfek, nożyczki oraz inne ostry narzędzia do pielęgnacji paznokci rąk i stóp, piły, kolczyki, itp.),
- niebezpiecznych kontaktów seksualnych z osobą chorą/nosiicielem.


Światowa Organizacja Zdrowia szacuje, że na świecie żyje około 325 milionów osób z przewlekłym zapaleniem wątroby, w tym 257 milionów ludzi z zakażeniem wirusem zapalenia wątroby typu B (HBV) i 71 milionów osób z zakażeniem wirusem zapalenia wątroby typu C (HCV).

Znaczna liczba osób przewlekle zakażonych HCV rozwija mianość lub raka wątroby, a około 399 000 ludzi umiera każdego roku z tego powodu. Lekki przewlekły stan prowadzi do wyeliminowania osób z zakażeniem wirusem zapalenia wątroby typu C, zmniejszając tym samym ryzyko zgonu z powodu ciężkich i odległych powikłań.

Według szacunków Europejskiego Centrum ds. Spraw Zapobiegania i Kontroli Chorób w Sztokholmie (ECDC) około 9 mln Europejczyków jest przewlekle zakażonych wirusami powodującymi WZW typu B i C.

Większość z osób zakażonych nie jest tego świadomych, ponieważ objawy zakażeń narastają powoli, dając oznaki uszkodzenia wątroby nierzadko po wielu latach.

Aby rozpoznać WZW typu B i C niezbędne jest przede wszystkim wykonanie badań diagnostycznych potwierdzających kontakt z wirusem i obecność markerów genetycznego wirusa HBV lub HCV we krwi.



PLANUJE DŁUGIE ŻYCIE

XIX Światowy dzień walki z rakiem

4 lutego 2019

Badania profilaktyczne pozwalają wykryć chorobę na jej wczesnym etapie, co daje pacjentom szansę na wyleczenie. Obecnie głównym powodem wysokiej liczby chorych, którzy umierają na raka, jest zbyt późne wykrycie choroby.

Zgodnie z ostatnimi danymi Krajowego Rejestru Nowotworów w Polsce odnotowano ponad 164 tys. nowych zachorowań na nowotwory złośliwe oraz prawie 100 tys. zgonów nowotworowych. Nowotwory złośliwe nadal stanowią drugą przyczynę zgonów w Polsce przyczyniając się do 27,3% zgonów wśród mężczyzn i 24,1% zgonów w grupie kobiet.

W Polsce najczęstszym nowotworem mężczyzn był rak płuca kolejne miejsce zajmuje rak gruczołu krokowego. W populacji kobiet najczęstszym nowotworem złośliwym był rak piersi, następnie rak jelita grubego oraz rak płuca.

Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost zachorowalności na raka jelita grubego u obu płci.



PRZEZIĘBIENIE LUB GRYPA?



A PRZEZIĘBIENIE I GRYPA TO CHOROBY WIRUSOWE
ANTYBIOTYKI
NIE DZIAŁAJĄ NA WIRUSY
DZIAŁAJĄ NA BAKTERIE
NADUŻYWANE TRACĄ SKUTECZNOŚĆ
PRZYJMIJ Tylko PRZEPIISANE PRZEZ LEKARZA



31 maja Światowy Dzień Bez Tytoniu

GASZ OSTATNIEGO PAPIEROSA I

- po 20 min - Twoje serce przestanie szybko bić, a ciśnienie krwi spadnie,
- po 8 godzinach - Twoja krew zostanie całkowicie oczyszczona z dwutlenku węgla,
- po 48 godzinach - Twój smak i węch będą ostre jak dawniej,
- po 4 dniach - rzęski wycielające Twój układ oddechowy zaczną na nowo pracować,
- po 7 dniach - komórki wycielające Twoje oskrzela odzyskają swój normalny kształt,
- po 2 tygodniach - znacznie polepszy się Twoja kondycja fizyczna,
- po kilku miesiącach - przestaniesz kaszleć, ustąpi duszność i poczucie zmęczenia,
- po roku - ryzyko zawału zmniejszy się o połowę,
- po 5 latach - prawdopodobieństwo, że zachorujesz na raka płuc, krtani czy przełyku, zmniejszy się o połowę,
- po 10 latach - ryzyko zachorowania na chorobę wieńcową i przejścia zawału będzie takie samo jak u osoby, która nigdy nie paliła,

po 15 latach - ryzyko zachorowania na raka płuc będzie identyczne jak u osoby niepalącej.

Na świecie, każdego roku ponad 7 milionów ludzi umiera z powodu palenia tytoniu. Jeśli nie podejmijemy intensywnych działań to liczba ta może wzrosnąć do roku 2030 powyżej 8 milionów. Używanie tytoniu jest groźne dla każdego, niezależnie od płci, wieku, rasy, pochodzenia kulturowego czy edukacji. Przynosi cierpienie, chorobę i śmierć, zubożenie zarówno rodzin i gospodarstw narodowych.

Mity, które wierzą palacze:

- To nieprawda, że papierosy łagodzą stres,
- To nieprawda, że palenie sprawia dużo przyjemności,
- To nieprawda, że jeśli się nie zapali, nie szkodzi sobie,
- To nieprawda, że papierosy mentolowe są zdrowsze niż zwykłe,
- To nieprawda, że papierosy cienkie są mniej szkodliwe,
- To nieprawda, że papierosy light mniej szkodzą niż te z normalną dawką nikotyny,
- To nieprawda, że papierosy wypalony po jedzeniu jest mniej szkodliwy,
- To nieprawda, że papierosy sprzyjają odchudzaniu,
- To nieprawda, że kilka papierosów dziennie nie szkodzi,
- To nieprawda, że palenie to tylko twoja sprawa

Źródła:
<http://nowozyciobezpapierosa.pl/fakty/fakty.html>
World Health Organization

1. **04.02.2019 r. w Zespole Szkół im. Bartosza Głowackiego w Proszowicach odbyły się obchody Światowego dnia walki z rakiem.** Młodzież miała możliwość zapoznania się z materiałami edukacyjnymi w których zawarte były treści takie jak: co to jest rak szyjki macicy, co powoduje rozwój raka szyjki macicy, jakie są objawy zakażenia wirusem HPV, co zwiększa ryzyko rozwoju nowotworu, oraz na czym polega profilaktyka. Młodzież obejrzała krótki film związany z tą tematyką. Ponadto w tym dniu samorząd uczniowski zorganizował stoisko ze zdrową żywnością.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku



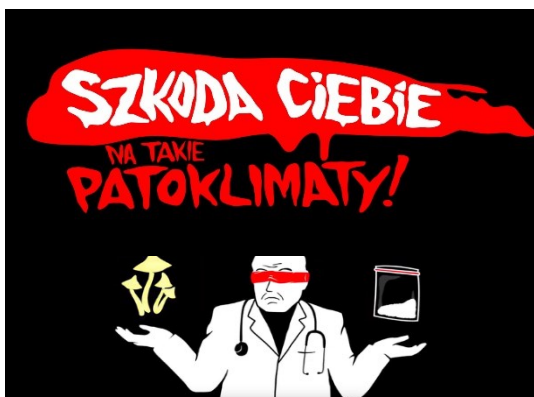
- 2. W dniu 04.04.2019 r. w Szkole Podstawowej w Kościelcu odbył się konkurs w ramach „Dnia Zdrowia”,** który skierowany był do uczniów klas IV-VII Publicznych Szkół Podstawowych z terenu Gminy Proszowice. Celem konkursu było zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie dzieci i młodzieży. W szczególności poprzez pogłębienie wiedzy na temat prawidłowego żywienia i zdrowego stylu życia oraz ich znaczenia dla organizmu człowieka, pogłębienie wiedzy o wpływie palenia tytoniu i wdychaniu dymu tytoniowego na zdrowie, rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży tematyką zdrowego stylu życia oraz kształtowanie u nich prozdrowotnych postaw i zachowań, propagowanie zdrowego stylu życia w szkole, w domu i środowisku pozaszkolnym, umożliwienie uczniom zaprezentowania swojej wiedzy i umiejętności dotyczących zdrowego stylu życia. Konkurs był jednoetapowy, tematyka konkursu obejmowała:

- Żywienie zgodne z zasadami zbilansowanej diety: grupy produktów żywnościowych i ich wartość odżywcza, podstawowe składniki odżywcze i ich rola dla organizmu człowieka, najczęstsze błędy żywieniowe i ich następstwa
 - Aktywność fizyczna: rodzaje aktywności fizycznej, znaczenie aktywności fizycznej dla zdrowia, pożądana aktywność fizyczna dla dzieci i młodzieży oraz możliwości jej zwiększenia w życiu codziennym
 - Palenie tytoniu i wyrobów tytoniowych: wpływ palenia tytoniu na organizm człowieka, znajomość konsekwencji zdrowotnych uzależnienia od tytoniu, znaczenie palenia biernego dla zdrowia człowieka.
- Konkurs rozstrzygnięto, nagrody otrzymali laureaci trzech pierwszych miejsc, były nimi nagrody rzeczowe których głównym sponsorem był Burmistrz Gminy i Miasta Proszowice.



3. W dniu 15.05.2019 r. w Zespole Szkół Szkolno-Przedszkolnych w Nowym Brzesku odbyła się prelekcja skierowana do uczniów klas VIII dotycząca palenia papierosów oraz zażywania dopalaczy.

Przedstawiciel Państwowej Inspekcji Sanitarnej omówił zdrowotne skutki zażywania substancji psychoaktywnych, natomiast przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Proszowicach omówili temat skutków karnych posiadania oraz rozprowadzania w/w substancji. Młodzież miała możliwość zbadania się urządzeniem o nazwie smokylizer, który bada stężenie wydychanego tlenu węgla z organizmu.



4. Kolejne spotkanie odbyło się w Szkole Podstawowej w Sierosławicach. Spotkanie było skierowane do grona pedagogicznego, miało na celu zwiększenie świadomości w temacie zagrożeń jakie wynikają z zażywaniem narkotyków i dopalaczy oraz konsekwencji prawnych związanych z posiadaniem i handlem. W trakcie spotkania zaprezentowano walizkę edukacyjną zawierającą imitację środków psychoaktywnych, przedmiotów służących do przechowywania, ukrycia oraz zażywania środków odurzających. Prezentacja walizki cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród nauczycieli, gdyż nie każdy dorosły jest świadomy, że przedmiot przypominający np. breloczek w rzeczywistości służy do przechowywania zabronionych substancji. Nie obyło się bez pytań np. jak postąpić w przypadku podejrzenia, że uczeń może być pod wpływem środków odurzających.



5. Dnia 15.10.2019 r. obchodzimy Światowy Dzień Mycia Rąk, z tej okazji dzieci z Samorządowego Żłobka w Proszowicach, oraz dzieci z Samorządowego Przedszkola nr 1 w Proszowicach brały udział w prelekcji zorganizowanej przez przedstawiciela pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia. Podczas spotkania dzieci wysłuchały opowieści o przygodach Janusza i Zenona – strażników czystych rąk oraz poznały poprawny schemat mycia rąk, na koniec każde dziecko umyło rączki, otrzymało pamiątkową odznakę a każda grupa otrzymała dyplom "małego czystocho".





6. **21.11.2019 r. rozstrzygnięto konkurs pt. „Śpiewamy dla czystego Powietrza” zorganizowany w ramach współpracy z Gminą i Miastem Nowe Brzesko dla dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz klas I gminy i Miasta Nowe Brzesko.** Tematem konkursu było przygotowanie przez dzieci, przy pomocy wychowawców filmu, w którym dzieci śpiewają piosenkę związaną z tematyką konkursu. Cele konkursu:
- pogłębienie wiedzy o wpływie zanieczyszczonego powietrza na zdrowie oraz o przyczynach tych zanieczyszczeń
 - zwiększenie wrażliwości dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym tytoniowy
 - zwiększenie wrażliwości dzieci na szkodliwość dymu tytoniowego
 - zwiększenie poziomu wiedzy na temat skutków palenia papierosów, rozwijanie zainteresowań dzieci tematyką zdrowego stylu życia oraz kształtowanie u nich prozdrowotnych postaw i zachowań.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Wyłoniono zwycięzców oraz rozdano dwa wyróżnienia. Fundatorem nagród rzeczowych był Burmistrz Gminy i Miasta Nowe Brzesko





ROZDZIAŁ 11

11 AKTUALIZACJA AKTÓW PRAWNYCH W 2019 ROKU

Celem zwiększenia edukacji prawnej podnoszącej świadomość prawną społeczeństwa, realizując jednocześnie wymogi zawarte w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o *nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej* (tekst jednolity Dz.U. 2019 poz. 294) dla organów administracji publicznej, informujemy o zmianach jakie nastąpiły w aktach prawnych w 2019 roku, w zakresie zagadnień wchodzących w zakres kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (nadzór) oraz zasad jej funkcjonowania. Akty prawne zamieszczone poniżej znajdują się również na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Proszowicach i są tam na bieżąco uzupełniane.



1. Żywność

- 1) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 lutego 2019 r. w sprawie ośrodka administrującego Systemem Informowania o Ciężkich Działaniach Niepożądanych Spowodowanych Stosowaniem Produktów Kosmetycznych (Dz. U. 2019 poz. 350)
- 2) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie określenia wzorów wniosków oraz zaświadczenia związanych z wykazem zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne (Dz. U. 2019 poz. 435)
- 3) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie ośrodka uprawnionego do dostępu do informacji o produkcie kosmetycznym (Dz. U. 2019 poz. 417)
- 4) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2019 r., w sprawie ośrodka uprawnionego do dostępu do informacji o produkcie kosmetycznym (Dz. U. 2019 poz. 417)
- 5) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 kwietnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. 2019 poz. 754)
- 6) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. 2019 poz. 1252)
- 7) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności wykonywane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach urzędowych kontroli żywności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1511)
- 8) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 października 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. 2019 poz. 2178)

2. Bezpieczeństwo pracy

- 1) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 marca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Dz. U. 2019 poz. 662)
- 2) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. 2019 poz. 1225)
- 3) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448)
- 4) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks Pracy (Dz. U. 2019 poz. 1040)

3. Woda

- 1) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. 2019 poz. 255)
- 2) Ustawa z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne (Dz. U. 2019 poz. 2170)



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

4. Oświata

- 1) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 października 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 poz. 2277)

5. Ochrona zdrowia

- 1) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. 2019 poz. 408)
- 2) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. 2019 poz. 595)
- 3) Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie rezerwy szczepionek oraz innych immunologicznych produktów leczniczych, stosowanych w razie wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub epidemii (Dz. U. 2019 poz. 612)
- 4) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2019 poz. 1239)
- 5) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. 2019 poz. 2118)
- 6) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie zgłaszania podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodów (Dz. U. 2019 poz. 2430)
- 7) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie zgłaszania dodatknych wyników badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych u ludzi (Dz. U. 2019 poz. 2465)

6. Substancje psychoaktywne

- 1) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 marca 2019 r. w sprawie podmiotów uprawnionych do przeprowadzenia badań mających na celu ustalenie, czy dany produkt jest środkiem zastępczym (Dz. U. 2019 poz. 490)
- 2) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie postępowania ze środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi, nowymi substancjami psychoaktywnymi, prekursorami kategorii 1, lub ich preparatami oraz środkami zastępczymi (Dz. U. 2019 poz. 738)

7. Higiena komunalna

- 1) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 marca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o odpadach (Dz. U. 2019 poz. 701)
- 2) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o gospodarce komunalnej (Dz. U. 2019 poz. 712)
- 3) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 czerwca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. 2019 poz. 1473)
- 4) Ustawa z dnia 19 lipca o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019 poz. 1579)
- 5) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 października 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. 2019 poz. 2171)
- 6) Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie funkcjonowania Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (Dz. U. 2019 poz. 2414)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 grudnia 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 59)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 marca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadania statutu Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu (Dz. U. z 2019 r. poz. 494)



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadania funkcjonariuszom organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 562)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 października 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Statystyce Publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 649)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 marca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2182)

Ustawa z dnia 22 lutego 2019 r. o zmianie ustawy Prawo Budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 695)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2019 r. poz. 725)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2019 poz. 1239)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 czerwca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. 2019 poz. 1292)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1352)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 lipca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1398)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 lipca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 lipca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460)

Ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1553)

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1630)

Ustawa z dnia 16 października 2019 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 2294)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 listopada 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365)



ROZDZIAŁ 12

12 100 LECIE PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ



100 LAT SŁUŻB SANITARNYCH W POLSCE

Przez dziesiątki lat istnienia Państwowa Inspekcja Sanitarna wykreowała w Polsce znaczący załazek historii. Wszystko zaczęło się w 1919 roku w pierwszych latach po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Wtedy to społeczeństwo żyjące na terenach odzyskanych stawiało pierwsze kroki ku utworzeniu sprawnie działającego państwa. Borykali się z wieloma problemami, w tym z chorobami zakaźnymi. Powszechny był dur brzuszny, szkarlatyna, czerwonka, czy grypa potocznie nazwana „hiszpanką”. Migracje ludności, brak zaplecza medycznego w postaci odpowiedniej infrastruktury oraz panujące niedożywienie wynikające z niedostatku pożywienia potęgowały problem. Osoby pełniące znaczące role w odradzającym się państwie wzięły sobie za punkt honoru podjęcie starań mających na celu zorganizowanie pierwszych służb sanitarnych w kraju. Dlatego też w 1919 roku opublikowano w Dzienniku Ustaw Państwową zasadniczą ustawę sanitarną, podpisaną przez Józefa Piłsudskiego-ówczesnego naczelnika państwa w formie dekretu, a wykonanie jej zapisów powierzono Ministrowi Zdrowia Publicznego.

Ustawa ta stanowiła podwalinę powstawania systemu zajmującego się zdrowiem publicznym. System ten przez wiele lat istnienia był poddawany szeregom reform i modyfikacjom mającym na celu wypracowanie jak najlepszej i najbardziej efektywnej formy działania w zakresie zdrowia ludzi.

Powołano Urząd Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do Walki z Epidemiami. Do jego zadań należała koordynacja działań w sferze przeciwepidemicznej. Wziął pod szczególny nadzór szpitale, występujące w formie stacjonarnej i ruchomej oraz kąpieliska i łaźnie. Został rozwiązany w 1923 roku kiedy odnotowano poprawę sytuacji epidemicznej. Poprzedzony został natomiast powstaniem Centralnego Zakładu Epidemiologicznego, przekształconego później w Państwowy Zakład Epidemiologiczny i następnie w 1923 roku w Państwowy Zakład Higieny (PZH). Stanowił zaplecze naukowo- badawcze zajmujące się zwalczaniem i zapobieganiem chorób zakaźnych, polegającym w głównej mierze na prowadzeniu badań. Na przestrzeni lat Państwowy Zakład Higieny rozwijał swoją działalność. Podjął się profilaktyki chorób zakaźnych i ich diagnostyki. Produkował szczepionki, surowice mające zapobiegać chorobom. Wyspecjalizowani pracownicy zakładu prowadzili szereg badań, które swym zakresem obejmowały higienę w dziedzinie pracy, żywności, wody, czy inżynierii. 13 filii, istniejących do 1939 roku zaopatrywały potrzeby całego kraju, dzieląc się przy tym wiedzą i umiejętnościami z pracownikami służb sanitarnych. Każda z nich składała się z trzech oddziałów: badania żywności i przedmiotów użytku, badania wody oraz bakteriologicznego.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Lata wojny, choć surowe pozwoliły służbom sanitarnym przetrwać. Okupanci obawiając się chorób zakaźnych zezwolili na działalność, zwłaszcza przeciwepidemiczną, jednak ograniczając ją w pewnym stopniu.

Po wojnie służby sanitarne rozpoczęły odbudowę struktur. W 1952 roku na podstawie filii wojewódzkich PZH stworzono wojewódzkie stacje sanitarno-epidemiologiczne, natomiast 14.08.1954r. powstała Państwowa Inspekcja Sanitarna, nadzorowana przez ministra właściwego ds. zdrowia. Następnie powstawały struktury powiatowe. Podwaliny Inspekcji Sanitarnej powstały na bazie funkcjonującego Państwowego Zakładu Higieny. Służby sanitarne swoim zasięgiem objęły teren całego kraju. Aparat wykonawczy składał się z nadzoru bieżącego oraz zapobiegawczego, które uzupełniono powstaniem laboratoriów.

Lata 70 XX wieku to kolejna zmiana organizacji administracji publicznej w państwie. Utworzenie 49 województw i likwidacja struktur powiatowych wymusiła modyfikację kształtu Inspekcji Sanitarnej. Ustanowiono 49 wojewódzkich inspektów sanitarnych, natomiast powiatowych inspektorów zastąpiono terenowymi inspektorami sanitarnymi. W dniu 01.09.1985r. weszła w życie ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, obowiązująca do dnia dzisiejszego.

Kolejna reforma administracji przeprowadzona w 1999 roku wymogła kolejną modyfikację służb sanitarnych w kraju. 49 stacji wojewódzkich zostało przekształconych w 16 stacji wojewódzkich wg. wdrożonego ustawowo podziału administracyjnego państwa. Natomiast pozostałe 33 stacje stały się oddziałami zamiejscowymi stacji wojewódzkich, w późniejszym okresie włączono je do powiatowych struktur, powstałych z terenowych stacji tworząc powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne.

Bardzo intensywny czas dla Inspekcji Sanitarnej został odnotowany w latach 2002- 2004. Ówczesnie trwały przygotowania do koncentracji Polski z Unią Europejską. Wymagało to dostosowania prawa krajowego do prawa unijnego w szczególności w sferze dotyczącej nadzoru nad żywnością, wodą, kosmetykami. Laboratoria stanowiące zaplecze Inspekcji zostały zrestrukturyzowane. Zamknięto około 260 laboratoriów ze względu na braki w zakresie dostosowawczym, a pozostałe rozpoczęły wcielanie w życie systemu jakości, który stanowił podstawę uzyskania akredytacji.

Ostatnia zmiana jaka nastąpiła w systemie funkcjonowania Państwowej Inspekcji Sanitarnej została spowodowana nowelizacją ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2010 roku. W myśl znowelizowanych przepisów ustawy organem założycielskim dla Granicznej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej finansowanej ze środków Ministra Zdrowia stał się Główny Inspektorat Sanitarny, natomiast dla powiatowej i wojewódzkiej stacji sanitarno-epidemiologicznej wojewoda, a ich finansowanie pokrywa budżet wojewody.

Jubileusz 100 lat istnienia służ sanitarnych w Polsce przypadający w 2019 roku jest doskonałym momentem, który pozwala ukazać ogrom odpowiedzialności powierzonej pracownikom Inspekcji. Obecny zakres obowiązków zawiera się w następujących obszarach:

- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny środowiska;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- higieny radiacyjnej;
- wymagań higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne¹.

¹ Art. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2019, poz. 59)



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

W Y P O C Z Y N E K
D I E T A
P R A C A
S P O R T
Ż Y W N O Ś Ć
L E C Z N I C T W O
S Z C Z E P I E N I A

Realizujemy zadania związane z wieloma sferami Twojego zdrowia!

Natomiast misję Państwowej Inspekcji Sanitarnej można określić jako zorganizowane wysiłki wyspecjalizowanej zbiorowości polegające na kontroli i nadzorze służącym osiągnięciu oczekiwanych rezultatów o charakterze prozdrowotnym oraz mające na celu analizę i szacowanie stopnia ryzyka bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi oraz minimalizowanie go.

Zadania z zakresu zdrowia publicznego wykonują kompetentni pracownicy służb sanitarnych, których wiedza podparta jest doświadczeniem, często kilkuletnim. Ponadto stale podnoszą kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach. Z całą pewnością można stwierdzić, iż są oddani swojej pracy, co obrazują rzetelnie wykonywane obowiązki. Efektywnie współpracują, również z innymi instytucjami państwowymi w ramach zawartych porozumień. W ostatnim czasie systematycznie wzrasta ilość zadań powierzonych organom Inspekcji. Pracownicy Inspekcji prowadzą szereg cyklicznych akcji mających na celu nadzorowanie poszczególnych zagadnień w sferze zdrowia publicznego m.in. w zakresie bezpieczeństwa żywności tj. monitorowanie mięsa w związku z ASF, który zapoczątkowano w 2016, a który trwa do dnia dzisiejszego. O zasadności istnienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej najbardziej można przekonać się podczas wystąpienia sytuacji kryzysowych lub nadzwyczajnych. Do takich z pewnością należały Światowe Dni Młodzieży, które odbyły się w Polsce w 2016 roku. Podczas ich trwania służby sanitarne wzmogły nadzór m.in. w zakresie żywienia, żywności, wody oraz zakwaterowania celem zapewnienia uczestnikom obchodów właściwych warunków sanitarno- higienicznych. Mogło to być zrealizowane m. in. ze względu na posiadane zaplecze badawcze, z potwierdzonymi certyfikatami nadanymi przez Polskie Centrum Akredytacji.

W roku jubileuszu Państwowej Inspekcji Sanitarnej można stwierdzić, iż zadania powierzone instytucji nie uległy przedawnieniu i dezaktualizacji. Wciąż jest wiele do zrobienia w ramach szeroko pojętego zdrowia publicznego, a kolejne lata przynoszą nowe wyzwania wymagając od wyspecjalizowanych jednostek takich jak Inspekcja Sanitarna podniesienia rękawicy i stawienia im czoła.



Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2019 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Proszowicach

ul. Adama Grzymały-Siedleckiego 2, 32-100 Proszowice



tel. 12 386 00 15

fax 12 386 00 15 wew. 300

e-mail: proszowice@psse.malopolska.pl

skrytka ePUAP: /PSSE_Proszowice/skrytka

REGON 351371078 NIP 682-139-60-31

Wszelkie prawa zastrzeżone. Wykorzystywanie w całości lub fragmentów opracowania dozwolone pod warunkiem odnotowania źródła informacji.